

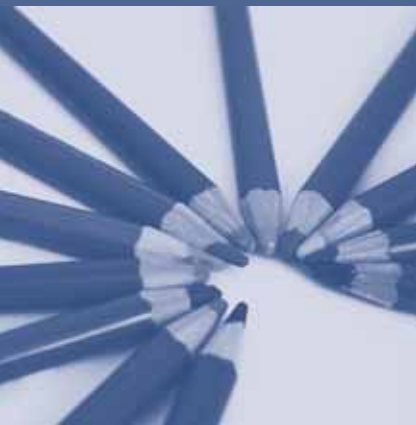
KÖZbeszerzés

Interjú

Kérdések és válaszok

- A támogatásból megvalósított beszerzések
- „Házon belüli” („in-house”) beszerzések
- Egybeszámítási szabályok alkalmazása
- Eljárási határidők a közbeszerzési eljárásban
- Kirívóan alacsony ellenszolgáltatás
- Eredménytelenség
- A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások alkalmazása
- Gyorsított eljárás alkalmazása
- Egyszerű eljárás
- A közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződések teljesítése, módosítása
- A hirdetmények közzététele, illetve a hirdetményminták kitöltése
- Központosított közbeszerzés

Jogszabályváltozások

Egy induló folyóirat elé

Első ízben vehetik kezükbe a Complex Kiadó közbeszerzési kérdés-válasz kiadványát, amelynek első számát kifejezetten az ajánlatkérői oldal érdeklődési körét figyelembe véve állítottunk össze a neves válaszadó-szerző alkotógárda részvételével.

Lapunkat interjúval tisztelte meg a Közbeszerzések Tanácsa elnöke, Berényi Lajos, aki átfogó képet ad a közbeszerzések magyarországi helyzetéről. Tájékoztatót adunk az elmúlt időszak jogszabályváltozásairól, és részletesebben is foglalkozunk a kizáró okok igazolásának rendjével, amely a közel-múltban ismételt változott.

Természetesen a közbeszerzési eljárásoknak ugyancsak főszereplőit jelentő ajánlattevőkről sem feledkeztünk el: az ő szemszögükből vizsgáljuk a közbeszerzési eljárások problémás kérdéseit a lap következő számában. Ebben Olvasóink tájékoztatást kapnak a kis- és középvállalkozások helyzetbe hozásának legális eszközeiről és a központosított közbeszerzés módosított szabályairól is.

Lapunk harmadik számától az ajánlatkérők és az ajánlattevők által feltett legérdekesebb kérdéseket már vegyesen „tálaljuk”. Biztosak vagyunk abban, hogy minden kérdés igényt tart majd mindkét oldal érdeklődésére, hiszen azok az ajánlatkérők és ajánlattevők döntéseit egyaránt befolyásolják.

Bízunk benne, hogy kiadványunk jól használható segítséget biztosít Önöknek mindennapi munkájukhoz!

Várjuk kérdéseiket,
a Szerzők nevében is

A Szerkesztők

A **KÖZbeszerzés** kérdések és válaszok lapot megrendelheti honlapunkon (www.complex.hu), e-mailben, levélben, faxon vagy bemutatótermünkben személyesen:

Telefon: (40) 464-565
Fax: +36 (1) 464-5657
Postacím: 1518 Budapest, Pf. 101
E-mail: info@complex.hu

Kiadó és bemutatóterem:
Complex Kiadó Jogi és Üzleti
Tartalomszolgáltató Kft.
1117 Budapest
Prielle Kornélia utca 21–35.
A bemutatóterem nyitvatartása:
H–Cs: 9:00–16:30, P: 9:00–16:00
(ebédidő: 12:00–12:30)

Hirdetési információ:
Vály Zita
Telefon: +36 (1) 464-5656
E-mail: info@complex.hu

ISSN 1788-358X
Jelzőszám: KS-326PO-0601

Szerzők – válaszadók

Szerkesztők:

Dr. Fribicz Gabriella
Dr. Kothencz Éva

Szerzők-válaszadók:

Dr. Balogh László Csaba, ügyvéd,
hivatalos közbeszerzési tanácsadó

Dr. Bozzay Erika, főosztályvezető-helyettes,
Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Dr. Buda György, ügyvéd,
hivatalos közbeszerzési tanácsadó

Dr. Dessewffy Anna, ügyvéd,
hivatalos közbeszerzési tanácsadó

Dr. Gáspár Emőke, jogtanácsos,
Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

Dr. Kardkovács Kolos, ügyvéd,
hivatalos közbeszerzési tanácsadó

Dr. Nagy Ágnes, osztályvezető,
Közbeszerzések Tanácsa Titkárság,
Hirdetményellenőrzési Osztály

Dr. Németh Anita, ügyvéd, egyetemi oktató,
ELTE ÁJK

Tisztelt Olvasó!

A 2006 októberétől havonta megjelenő folyóirat első számát tartja a kezében. A lap nagyobb részét a beérkező Kérdések és válaszok fogják kitölteni. Természetesen az, hogy milyen témájú és jellegű kérdések kerülnek a lapba, azt olvasóink érdeklődési köre fogja meghatározni. Első számunkban olyan kérdéseket igyekeztünk összegyűjteni, amelyek az utóbbi időkből leginkább foglalkoztatták az ajánlatkérőket. A kérdések megválaszolására olyan szakértőket, ügyvédeket, hivatalos közbeszerzési tanácsadókat kértünk fel, akik már több éves tapasztalattal és gyakorlattal rendelkeznek. Szakértőink, szerkesztőink hónapról hónapra gondoskodnak majd arról, hogy a közbeszerzéssel kapcsolatos szakmai aktualitásokat cikkeikben ismertessék, valamint felbívják figyelmüket a jogszabályváltozásokra.

A folyóirat kizárólag előfizetéssel, a kiadónál rendelhető meg, most bevezető áron. (Az előfizetési díja a 2007. évre: 20 000 Ft + áfa.)

A megrendelés időpontja után a 2006-ban megjelenő számokat ingyenesen biztosítjuk!

A folyóiraatra előfizetők az alábbi szolgáltatásokat vehetik igénybe: novemberétől csak az előfizetők tehetnek fel kérdéseket, amelyekre szakértőink nyolc munkanapon belül válaszolnak, továbbá internetes hozzáférést biztosítunk ahhoz az adatbázishoz, ahol az összes feltett kérdés és arra adott válasz olvasható lesz.

Legyen az előfizetőnk és kérdezzen bátran a közbeszerzés kérdések és válaszok folyóiratban.

A szerkesztőség

Közbeszerzés kérdések és válaszok

Felelős vezető:

CompLex Kiadó Jogi

és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Igazgatója

A kiadásért felel: dr. Báldy Péter

A kiadványok szerkesztéséért felelős:

dr. Csizner Ildikó

Műszaki osztályvezető: Schuller Krisztina

Felelős szerkesztő: dr. Szoboszlai-Üveges Erzsébet

Gyártási menedzser: Kerek Imréné

Nyomdai munkálatok: Kaposvári Nyomda Kft.

Felelős vezető: Pogány Zoltán igazgató

tartalom

Interjú

Interjú a Közbeszerzések Tanácsa elnökével 2

Kérdések és válaszok

■ Több ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban Az ajánlatok elbírálása a több ajánlatkérő által indított eljárásban 4
■ A támogatásból megvalósított beszerzések A támogatásból megvalósított beszerzésekre irányadó szabályok meghatározása 4
■ „Házon belüli” („in-house”) beszerzések A „házon belüli” beszerzés alkalmazásának követelményei 5 Az „in-house” beszerzés továbbadhatósága 6 A 90%-os nettó árbevételi szabály alkalmazása az „in-house” beszerzések esetében 7
■ A Kbt. tárgyi hatálya A beszerzés tárgyának meghatározása (épületek aszesztmentesítése) 7 Ingatlan bérlete vagy vétele 8 A kizárólagos ügyvédi tevékenység és a jogi szolgáltatások 8
■ Egybeszámítási szabályok alkalmazása Az egy ajánlattevővel történő szerződéskötés lehetőségének értelmezése 9
■ Eljárási határidők a közbeszerzési eljárásban Határidő-rövidítési lehetőségek a közbeszerzési eljárásban klasszikus ajánlatkérők esetében 9 Határidők számítása a közösségi eljárásrendben 11
■ Alkalmasság A szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmasság megkövetelési módjai az ajánlattevők és az alvállalkozók vonatkozásában 11
■ Kizáró okok Versenyjogi jogszabálysértés megállapítása bírság kiszabásával 12
■ Hiánypótlás A hiánypótlás lehetővé tétele, illetve alkalmazási körének meghatározása 12 Rövid hiánypótlási határidő megadhatósága 13
■ Minimálár Minimálár meghatározásának jogszerűsége 14
■ Kirívóan alacsony ellenszolgáltatás A kirívóan alacsony ellenszolgáltatás megítélése 14
■ Eredménytelenség Az eredménytelenség elkerülése 15
■ A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások alkalmazása A piacon kínált akciók igénybevételének lehetősége 16
■ Gyorsított eljárás alkalmazása A gyorsított eljárás alkalmazhatósága hosszabb időtartamra kötendő szerződések esetében 17
■ Egyszerű eljárás Az ajánlattételi felhívás közzétételének kötelezettsége egyszerű eljárásban 17 Dokumentáció készítésének kötelezettsége egyszerű eljárásban a kivitelezésre irányuló építési beruházások esetében 18 Egy ajánlat elbírálhatósága egyszerű közbeszerzési eljárásban 18
■ A közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződések teljesítése, módosítása Törvénybe ütköző szerződésmódosítás elleni jogorvoslat lehetősége 19 A semmisség megállapítása 19
■ A hirdetmények közzététele, illetve a hirdetményminták kiöltése A hirdetmény módosítása a nemzeti és az egyszerű eljárásrendben 20 Hirdetmény visszavonása a közösségi eljárásrendben 20 Ajánlati/részvételi jelentkezési határidő meghosszabbítása a nemzeti és az egyszerű eljárásrendben 21 A CPV-kódok alkalmazása 21 Helyesbítési kérelem 21 Az eljárás eredményéről szóló tájékoztatók esetében kettős közzétételi kötelezettség a közösségi eljárásrendben 22 A hirdetmény közzétételére irányuló kérelem kötelező tartalmi elemei 23 Az éves statisztikai összegezésbe belefoglalandó beszerzések 23
■ Központosított közbeszerzés A központosított közbeszerzés hatálya alá tartozó beszerzések 24 A központosított közbeszerzéshez való önkéntes csatlakozás lehetősége 24 Az állami felsőoktatási intézmények beszerzése a központosított közbeszerzés szempontjából 25 Kiemelt termék saját hatáskörben való beszerzése 25 Engedély beszerzésének szükségessége a saját hatáskörben történő beszerzéshez 26 Adatszolgáltatási kötelezettség a központosított közbeszerzésben 26 Központosított közbeszerzési díj önkéntes csatlakozás esetén 27

Jogszabályváltozások 27

A KÖZBESZERZÉSEK TANÁCSA ELNÖKÉVEL

A Közbeszerzések Tanácsa tavaly ünnepelte megalakulásának 10. évfordulóját. Az elmúlt tíz esztendő tapasztalatairól, eredményeiről, a Közbeszerzések Tanácsa szerepéről, illetve a fejlődés lehetséges irányairól beszélgettünk Berényi Lajossal, a Közbeszerzések Tanácsa elnökével.

– 1995 óta áll a Közbeszerzések Tanácsa élén. Hogyan látja, milyen változást gyakorolt a közbeszerzési törvény a gazdasági folyamatokra és hogyan értékeli a törvény hatálybalépése óta eltelt időszak eredményeit?

■ Úgy gondolom, ma már senki sem kérdőjelezi meg a közbeszerzési szabályozás szükségességét és fontosságát. A törvény 1995-ös elfogadásakor azonban ez nem volt ennyire kézenfekvő. Az 1995. november 1-jén hatályba lépett jogszabálynak gyakorlatilag hazai előzmények nélkül kellett megteremtenie egy új versenyzetési modell alapjait és kialakítania a szükséges intézményrendszert. A piaci szereplők számukra újszerű helyzettel szembesültek: az állami megrendelésekért versenyezniük kellett. Az ez időtájt elhangzó vélemények sok esetben a jogszabály létjogosultságát is megkérdőjelezték.

Magyarország a piacgazdaságra újonnan áttérő országok közül elsőként alakította ki a közbeszerzési szabályait. Az Európai Közösségekkel kötött társulási megállapodás tízéves átmeneti időszakot biztosított hazánk számára, amely lehetővé tette – preferenciális szabályok fenntartásával –, hogy a hazai vállalkozások alkalmazkodjanak a megváltozott feltételekhez.

A tanulás éveit követően gyors fejlődés kezdődött a közbeszerzési törvény keretei között, amit a statisztikák is tükröznek: 150 milliárd forintról 1500 milliárd forintra nőtt tíz év alatt a közbeszerzési eljárásokban megvalósuló beszerzések értéke. A közbeszerzés résztvevői megfelelő rutint szereztek az eljárások lebonyolításában, kialakultak a továbblépés feltételei. A hazai intézménystruktúrát – a kizárólag az Országgyűlésnek alárendelt Közbeszerzések Tanácsát és a mellette működő Közbeszerzési Döntőbizottságot – az Európai Bizottság is minden alkalommal jónak minősítette.

– Utalt rá, hogy a felkészülés éveit követően megteremtődtek a feltételek, hogy Magyarország az Európai Unió tagjává válva – közel egy évtizednyi közbeszerzési gyakorlatot követően – az újfajta elvárásoknak is meg tudja felelni. Hogyan látja, milyen változásokat hozott az Európai Unióhoz való csatlakozásunk a közbeszerzések tekintetében?

■ Nyilvánvaló, hogy a 2003. decemberében elfogadott, főszerzői szerint 2004. május 1-jén hatályba lépett közbeszerzések-

ről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) új fejezetet nyitott a közbeszerzések történetében. A közösségi közbeszerzési irányelvekkel teljes mértékben harmonizált jogszabály a korábbihoz képest lényegesen összetettebbé vált, alkalmazása szakértelmet igényel. A módosítás ugyanakkor nemcsak a jogharmonizációt szolgálta, hanem a Kbt. alkalmazása során felhalmozódott gyakorlati tapasztalatokat is figyelembe vette.

Mindamellet, hogy a Kbt.-vel kapcsolatban időről időre megfogalmazódnak olyan kritikák, amelyek a szabályozást túlzottan részletesnek vagy indokolatlanul szigorúnak tartják, a közbeszerzési folyamatok nyilvánosságához és átláthatóságához fontos érdek fűződik, amely – többek között – ilyen módon garantálható. Éppen ezért úgy gondolom, csak fokozatosan lehet lépéseket tenni a megengedőbb szabályok kialakításának irányába. Ehhez hozzátartozik, hogy az Európai Bizottság megítélése szerint is a szigorú szabályoktól rövid távon nem indokolt eltérni. Ezzel együtt látni kell azt is, hogy a közbeszerzési szabályozás nem képes több ellentétes irányba ható célkitűzés elvárásainak egy időben maradéktalanul eleget tenni, mint ahogyan a szabályozás léte önmagában a korrupció elleni harcban sem elégséges. A törvénynek és az intézményrendszernek ugyanakkor vitathatatlan szerepe van abban, hogy a korrupciós jelenségek egyáltalán felszínre kerülhetnek.

Ami pedig az uniós tagság által támasztott követelményeket, valamint a jövő kihívásait illeti, az a következőkben összegezhető.

Egyfelől nemzeti elbánást kell biztosítanunk valamennyi, az Európai Unió tagállamában letelepedett vállalkozásnak a közbeszerzési szerződések odaítélése során, másfelől mindent el kell követnünk a hazai vállalkozások, ezen belül is különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése érdekében. Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek megkönnyítik a közbeszerzési pályázatokon való részvételüket. Meg kell jegyezni ugyanakkor azt is, hogy a vállalati kör a statisztikai adatok szerint jelenleg is jelentős potenciált képvisel a közbeszerzések piacán. 2005-ben az összes közbeszerzési eljárás 67%-át, szám szerint 2529 eljárást nyertek el a mikro-, kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv.-k). A kkv.-k 2005-ben 529,4 milliárd forintnyi megrendeléshez jutottak, ami a közbeszerzések összértékének 41%-át jelenti. Itt kell említést tenni

arról, hogy az említett adatok nem tartalmazzák az egyszerű eljárásokat, amelyben a kkv.-k feltételezhetően – ezen eljárás alacsony értékhatára figyelemmel – jelentős részesedést tudhatnak magukénak.

Az uniós csatlakozás hatásaként érezhetően megnőtt a külföldi székhelyű ajánlattevők érdeklődése a hazai közbeszerzések iránt. 2005-ben igaz, hogy csak 95 közbeszerzési eljárást nyertek el, de ez a közbeszerzések értékének 15,4%-át jelentette, szemben a 2004-es 3,7%-os részesedéssel. A külföldi vállalkozások jellemzően a különösen nagy értékű közbeszerzésekben érdekeltek. Az élénkülő versenyt mindenképpen pozitívan kell értékelni, hiszen növeli a közbeszerzések hatékonyságát és árscökkentő hatását.

Úgy vélem, az elkövetkező időszak kiemelt feladatai közé tartozik az Európai Unióból igényelhető források maximális felhasználása, ez ugyanis lehetőséget nyújt a nagy volumenű beruházások megvalósítására. Ennek érdekében különösen fontosak a megfelelően előkészített és megvalósított közbeszerzési eljárások, ugyanis a szabálytalanul lefolytatott eljárások az uniós pénzek elvesztését is eredményezhetik. Éppen ezért mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a kiírások eredményesek legyenek.

A megnövekedett számú és összetettebbé váló eljárásnak természetesen humán erőforrás igényei is vannak. A szakmaiság erősítésének irányába nagy lépést tett az új Kbt., amely több rendelkezést is beépített az eljárások szakszerűségének növelése érdekében. Ez a Tanács oldalán is új feladatokat jelentett. A Kbt. a Közbeszerzések Tanácsa feladatává tette a közbeszerzési tárgyú képzések szakmai felügyeletét és koordinálását, illetve a hivatalos tanácsadók névjegyzékének vezetését.

A közbeszerzési képzések iránti fokozott érdeklődést jelzi, hogy ma már az ország különböző pontjain folynak képzések, melyek fontos szerepet töltenek be a közbeszerzések hatékonyságának növelésében, a hozzáértő szakemberek révén pedig az eljárásokban elkövetett jogszabálysértések száma csökkenthető. Úgy vélem sokat elárul, hogy az elmúlt két évben hozzávetőleg kétezren szereztek államilag elismert képzés keretében közbeszerzési referens végzettséget. A Tanács fontos szerepet tölt be az oktatások felügyeletében, amelyek során – többek között – vizsgaelnöki feladatokat is ellátunk. A hivatalos tanácsadók egyre növekvő száma – ez jelenleg 488 – ugyancsak a közbeszerzési szakma iránti érdeklődést bizonyítja. A hivatalos közbeszerzési tanácsadók intézményét az új Kbt. vezette be, bevonásuk pedig 2005. január 1-jétől vált kötelezővé a közösségi értékhatárt meghaladó értékű közbeszerzések tekintetében. A Kbt. év eleji átfogó módosítása tovább szélesítette a hivatalos tanácsadók bevonásának kötelezettségét.

– *A Közbeszerzések Tanácsa fontos szerepet tölt be a közbeszerzési gyakorlat alakításában. Milyen eszközökkel segíti a Tanács a jogalkalmazók munkáját?*

■ A Közbeszerzések Tanácsa elsődleges feladata a törvényben foglalt célkitűzések érvényre juttatása. A jogalkalmazást a Tanács ajánlások, állásfoglalások kiadásával támogatja, a Tanács elnöke pedig elnöki tájékoztatóban informálja a közbeszerzésekben

résztevőket az aktuális tudnivalókról, jogszabályváltozásokról, legutóbb például a hatósági igazolások körét érintő fontos változásokról.

A közbeszerzési rendszer lényeges eleme a jogorvoslati fórum. A relatíve magas és egyre növekvő eljárásszám jelzi, hogy az érintettek sok esetben nem tartják megfelelőnek az eljárások lefolytatását. A tavaly indult mintegy ezer jogorvoslati eljárásnak azonban csak a 40%-a volt megalapozott, ami elgondolkodtató olyan szempontból, hogy az érintettek sok esetben úgy is élnek jogorvoslattal, hogy annak valamilyen okból nincsen alapja. Adott esetben a gazdasági élet elnehezítésére irányuló szándék azonban a hatékony és gyors jogorvoslati eljárás miatt nem ér célt.

– *Végezetül mondana néhány szót a Közbeszerzések Tanácsa jövőre vonatkozó terveiről, fontosnak tartott célkitűzéseiről?*

■ Közismert, hogy az elmúlt időszakban mind az Európai Unió közbeszerzési politikájában, mind a hazai gazdaságpolitikában kiemelt hangsúlyt kapott a kkv.-k támogatása, közbeszerzési eljárásokban való sikeres részvételének elősegítése. Jóllehet a hazai kkv.-k előnyben részesítésére – a közösségi közbeszerzési irányelvekkel összhangban – a hazai közbeszerzési törvény nem biztosít lehetőséget, e vállalkozói kör versenyképességének növelése fontos érdek.

A Közbeszerzések Tanácsa 2006. májusi ülésén cselekvési tervet fogadott el a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban való eredményes részvételének elősegítése érdekében. Ebben azok a Tanács által megtehető intézkedések kerültek számbavételre, amelyekkel a hazai kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban való részvételi esélyei támogathatóak. A cselekvési programban foglaltak megvalósításának első lépéseként a Közbeszerzések Tanácsa kidolgozta a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban való részvételének elősegítéséről szóló 3/2006. számú ajánlását, amely a Közbeszerzési Értesítő 110. számában (2006. szeptember 22.) jelent meg.

Előkészítés alatt áll továbbá az ajánlattevők, ezen belül is elsősorban a közbeszerzésekben kevésbé jártas kis- és középvállalkozások ajánlatadását segítő útmutató kialakítása, melyet a Tanács még ez évben közzé kíván adni.

Fontosnak tarjuk az önkormányzatokkal folytatott párbeszédet is, az ebből a körből érkező észrevételeket. Ezt jelzi az is, hogy a Tanács ajánlásai közül kettő is ezt a szférát szólítja meg. Az önkormányzatokkal való élő kapcsolat a Közbeszerzések Tanácsának az önkormányzatok szövetsége által delegált tagja révén is biztosított. A közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítéséről, módosításáról szóló tájékoztatók ellenőrzése keretében pedig rendszeresen kérünk információt a kérdéses szerződéssel összefüggésben. A közbeszerzési aktualitások természetesen mindig újabb tennivalókat eredményeznek, amelyekkel a Tanács lépést tartva igyekszik az újabb kihívásoknak megfelelni és a rendelkezésére álló eszközökkel a megfelelő közbeszerzési gyakorlat kialakulását támogatni.

– *Köszönöm szépen Elnök úr a beszélgetést, munkájukhoz további sikereket kívánok.*

Készítette: dr. Kothencz Éva

Több ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban

Az ajánlatok elbírálása a több ajánlatkérő által indított eljárásban

1. A térségfejlesztési társulás pályázat keretei között segéd motorkerékpár is beszerzésre kerül majd. A motorok ténylegesen az önkormányzatok tulajdonába fognak kerülni, de a Társulás koordinálja a közbeszerzést. Mivel több motorról van szó, úgy tudunk hatékonyan tárgyalni, ha a motorokat nem osztjuk meg csoportokra, ezért az a kérdés, hogy van-e arra lehetőség, hogy az önkormányzatok megbízzanak minket a közbeszerzések lebonyolításával, és így egy ajánlattételi felhívás keretében kerülne beszerzésre az összes motor. Ugyanakkor minden ajánlatkérő külön-külön, illetve külön metódus alapján értékelné a saját részére tett ajánlatokat. Van erre lehetőségünk?

A közbeszerzési eljárásban a támogatási szerződés kedvezményezettjei minősülnek ajánlatkérőnek; ezt a jogszabályok és a támogatással történő elszámolás miatt érvényre kell juttatni. Az önkormányzatok, mint ajánlatkérők megbízhatják Önöket, hogy bonyolítsák le a közbeszerzést, azonban erre minden önkormányzatnak külön fel kell hatalmaznia szervezetüket. E körben kell a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szabályaival összhangban rendezni a döntéshozatal mechanizmusát is. Kiemeljük, hogy a Kbt. szabályai szerint az eljárást lezáró döntést az ajánlatkérőnek kell meghoznia. Annak azonban nincs akadálya, hogy több önkormányzat együttesen legyen ajánlatkérő és nevében a térségfejlesztési társulás járjon el, mint ajánlatkérő nevében eljáró szervezet.

Abban az esetben, amennyiben a beszerezni kívánt motorkerékpárok műszaki paraméterei nem térnek el egymástól, vagyis például 15 db ugyanolyan motort akarnak beszerezni, úgy egy közbeszerzési eljárásban csak egy értékelési metódus alapján lehet értékelni. Ezért csak akkor van lehetőség arra, hogy az önkormányzatok külön-külön értékeljenek, ha külön-külön folytatják le az közbeszerzési eljárást. Ha ugyanis a beszerzés tárgya vonatkozásában az eljárásban nem biztosítanak rész-ajánlattételi lehetőséget, akkor a beérkezett ajánlatokat is csak összességükben tudják értékelni. Másrészt pedig mivel nincs két különböző eljárás és nincs rész-ajánlattételi lehetőség, arra sincs lehetőség, hogy például 5 db motor az „A” önkormányzat által kidolgozott módszer, míg a többi 10 db motor a „B” önkormányzat által elfogadott szempont alapján kerüljön értékelésre.

Válaszadó: Dr. Buda György

A támogatásból megvalósított beszerzések

A támogatásból megvalósított beszerzésekre irányadó szabályok meghatározása

2. Ha egy ajánlatkérő európai uniós forrásból származó támogatásból kíván beszerzést megvalósítani, melyik Kbt.-beli szabályrendszer szerint kell lebonyolítania eljárását? Az ajánlatkérő ún. klasszikus ajánlatkérőnek minősül.

A feltett kérdés némi félreértést tükröz. Ezért mindenképp előtte érdemes tisztán látni, hogy az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek, szervezettípusok [például a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 22. §-ának (1) bekezdése], mint olyanok kötelesek a Kbt. szerinti módon eljárni, attól függetlenül, hogy az adott közbeszerzést milyen forrásból kívánják, illetve tudják megvalósítani. Ad absurdum (egyébként nem az), ha egy ilyen módon ajánlatkérőnek minősített szervezet(típus) magánpénzből történt felajánlásból finanszírozott projektet valósít meg, előzőek ebben az esetben is irányadóak.

Más kérdés, hogy van egy olyan szervezeti kör, mely éppen amiatt került ajánlatkérőként felsorolásra, mert működésüket többségi részben például egy vagy több költségvetési szerv finanszírozza, illetve ezek költségvetéséből finanszírozzák [mint a Kbt. alá kerülés egyik feltétele; lásd például az ún. közjogi szervezetek körét a Kbt. 22. §-a (1) bekezdésének i) pontjában]. Ezek esetében viszont a működés finanszírozásáról van szó, annak többségi részben közpénzből történő fenntartásáról (és nem eseti, beszerzési támogatásról).

Ha tehát egy ún. klasszikus ajánlatkérőnek minősülő szervezet [Kbt. 22. § (1) bek.] konkrét (köz)beszerzéséhez, projektjéhez a Kbt. értelmében támogatásban [Kbt. 4. § 34. pont] részesül, akkor is azon Kbt.-fejezet, illetve -rész szerint kell eljárnia, melybe egyébként szervezetként (szervezettípusként) és az értékhatár elérése szempontjából beletartozik, tehát a Kbt. IV. fejezete, VI. fejezete vagy negyedik része szerint (a közbeszerzés becsült értékétől függően). Így és ebben a tárgykörben nincs különbség aközött, hogy például a helyi önkormányzat egy építési beruházást saját finanszírozásban vagy többnyire EU-forrásból támogatottan valósít meg. A helyi önkormányzat ez utóbbi esetben is a Kbt. 22. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerinti szervezetnek minősül és nem a Kbt. 22. §-ának (2) bekezdése szerinti körbe esik, vagy például a Kbt. 293. §-ának a) pontja szerinti szervezet és nem a

b) pontja szerinti szervezetnek minősül (annak minden egyéb jogkövetkezményével).

Ha azonban egy szervezet, mint olyan nem minősül ajánlatkérőnek, viszont épp a támogatásból megvalósítandó közbeszerzés tekintetében a Kbt. ajánlatkérőnek minősíti, akkor kell a Kbt. szerint eljárnia, ha az egyéb feltételek is fennállnak. E feltételeket a Kbt. 22. §-ának (2) bekezdése, 241. §-ának b) pontja és 293. §-ának b) pontja rögzíti; és mint látható, ezek a klasszikus ajánlatkérőkre vonatkozó rendelkezések körében nyertek szabályozást.

Előzőek a közpénzköltéssel ésszerűen együtt járó és részben az Európai Unió jogharmonizációs követelményeiből adódnak, ezért érthető, hogy a Kbt. általános eljárási rendjét (illetve az egyszerű közbeszerzési szabályokat) rendelte a jogalkalmazó alkalmazni, és nem a különös (tehát a közszolgáltatókra vonatkozó) eljárási rendet.

Amennyiben tehát egy szervezet csak az Európai Unióból származó forrásból támogatott beszerzés(ei) vonatkozásában minősül ajánlatkérőnek a Kbt. értelmében, akkor az adott beszerzés(ei) becsült értéke szerinti értékhatárhoz kapcsolódó eljárási rend szerint kell közbeszerzés(ei)t lebonyolítani. Fontos, hogy a közbeszerzési értékhatár(ok) elérése vizsgálatkor és az alkalmazandó eljárási rend meghatározása során nem a támogatás összegét kell vizsgálni, hanem a támogatott közbeszerzés becsült értékét. A támogatás mértékének a Kbt. által megkövetelt arány szempontjából van jelentősége. A Kbt. értelmében ugyanis csak azon támogatásból megvalósított beszerzésekre kell közbeszerzési eljárást lefolytatni, ahol a közbeszerzés becsült értékének többségi részét, azaz a támogatás több mint 50%-át eléri.

Válaszadó: Dr. Németh Anita

„Házon belüli” („in-house”) beszerzések

A „házon belüli” beszerzés alkalmazásának követelményei

3. Mely feltételek fennállása esetén nem minősül a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) alkalmazásában szerződésnek egy megállapodás, azaz melyek az ún. „házon belüli” beszerzés alkalmazásának követelményei?

Az ún. „házon belüli” beszerzés elvi kiindulópontja, hogy a Kbt. tárgyi hatálya alól kivonja azokat a szerződéseket, amelyek csak a „jogi látszat” szintjén felelnek meg a kétoldalú jogügylet azon követelményének, miszerint egy szerződéshez legalább két olyan, egymástól független félre van szükség, akik, illetve amelyek között a kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás folytán a szolgáltatás és ellenszolgáltatás lényeges elemeiről megegyezés jön

létre. Ha a jogviszony alanyai – bár külön-külön önálló jogi személyiséggel rendelkeznek – valójában egyetlen szándék és akarat megtestesítői, úgy a polgári jogi megállapodás lényegadó vonása hiányzik. Ha nincs két önálló szerződési akarat, akkor felesleges annak a vizsgálata is, hogy a „szerződés” jogtechnikai szempontból visszerhes-e, értéke meghaladja-e a Kbt. szerinti értékhatárt, tárgya alapján a Kbt. hatálya alá tartozik-e stb. Ebben az esetben tehát nincs olyan szerződés, amelynek a megkötése tekintetében felmerülhetne a közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségessége.

Ezzel összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy a Kbt. ezen rendelkezése nem újabb kivételt teremt a Kbt. hatálya alól, hanem meghatározza azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén az adott jogviszony, megállapodás a Kbt. értelmében nem minősül két egymástól független fél közötti visszerhes szerződésnek és így nem is kell a szerződés megkötése érdekében közbeszerzési eljárást lefolytatni.

Az Európai Bíróság a „házon belüli” beszerzés tényállásának megállapítását két, együttes feltétel meglétéhez köti: egyrészt az állami (önkormányzati) szerv az általa alapított jogi személy felett olyan irányítási-ellenőrzési (kontroll) jogokkal rendelkezzen, mintha az a része, részlege volna, másrészt, hogy ez utóbbi jogi személy tevékenységének döntő hányadát a tulajdonossal kötött szerződés alapján nyújtott szolgáltatás jelentse.

A két, konjunktív feltétel közül az utóbb említett értelmezése viszonylag egyszerű. Az Európai Bíróság azt kívánta egyértelművé tenni, hogy nem minősíthető „házon belüli” tényállásnak az olyan helyzet, amikor az állami (önkormányzati) tulajdonban lévő vállalkozás aktív piaci szereplő. Ez esetben ugyanis nyilvánvalóan versenytorzító hatású lehet, ha részére közpénzből biztosítanak – eltérően más vállalkozásoktól – a rentábilis működés lehetőségét.

Problematikusabb viszont az elsőként említett feltétel (az állami, önkormányzati szerv irányítási-ellenőrzési joga természetének) megítélése. E körben az Európai Bíróság a közbeszerzés alól eleve mentesítő körülménynek azt tekinti, ha az ajánlatkérő a közfeladatot „saját közigazgatási, műszaki és egyéb eszközeivel” hajtja végre, anélkül, hogy ehhez a szervezethez nem tartozó, külső jogalanyokat venne igénybe.

Összefoglalva: az Európai Bíróság határozataiban foglalt rendelkezésekre figyelemmel a „házon belüli” tényállás aggálytalanul akkor állapítható meg, ha a szolgáltató jogi személy nem rendelkezik a megrendelő állami (önkormányzati) szervtől elkülönülő gazdasági érdekekkel és az ennek érvényesítését szolgáló önálló akarral, nem illetik meg olyan jogi eszközök, amelyek részére a működése során hozott döntéseket illetően akárcsak részleges autonómiát is biztosítanak.

A Kbt. az Európai Bíróság ismertetett esetjogával összhangban a „házon belüli” beszerzés feltételeként két együttes követelményt támaszt: egyrészt az ajánlatkérő

róval szerződő gazdasági társaság az ajánlatkérőhöz képest ne rendelkezzen önálló szerződési akarattal, önálló gazdasági érdekeltséggel, másrészt tevékenységét gyakorlatilag (döntő részben) az ajánlatkérő részére fejtsse ki. Az első feltétel akkor teljesül, ha az ajánlatkérő kizárólagos tulajdonosa a vele szerződő gazdasági társaságnak és teljes körű irányítási és ellenőrzési jogokkal rendelkezik a gazdasági társaság stratégiai és operatív működése tekintetében. A második feltétel lényege, hogy kizárásra kerüljön a gazdasági társaság működésének esetleges versenytorzító hatása: a törvény ezért a harmadik személyekkel folytatott üzleti-gazdasági tevékenység lehetőségét a minimálisra korlátozza. A „házon belüli” szerződések esetén elvárás ugyanakkor az is, hogy az állami vagy önkormányzati közfeladatok, közszolgáltatások ellátására létrehozott társaságok ügyvezetésének feladata mindenekelőtt az adott közszolgáltatás és közfeladat jogszabályokban meghatározott követelményeinek érvényesítése legyen.

Válaszadó: Dr. Kardkovács Kolos

Az „in-house” beszerzés továbbadhatósága

4. Ha az ajánlatkérő (például egy költségvetési szerv) az ún. „in-house” tényállás keretében közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül szerez be valamely terméket, azt „továbbadhatja-e” ellenérték fejében költségvetési szervünknek anélkül, hogy nekünk alkalmaznunk kellene a Kbt.-t?

Nem. Az ún. „in-house” (értsd: „házon belüli” beszerzés) tényállását a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 2/A. §-a szabályozza. A szabály annak meghatározására irányul (az európai közösségi közbeszerzési esetjog alapján), hogy egy adott megállapodás milyen feltételek mellett nem minősül a Kbt. alkalmazásában szerződésnek. Mivel ez azzal jár, hogy nem kötelező a Kbt.-t alkalmazni, az előírt feltételeket és körülményeket nem lehet kiterjesztően értelmezni.

Az „in-house” tényállás szabályozásának lényege tehát annak meghatározása, hogy melyek azok a megállapodások, melyek nem minősülnek a Kbt. alkalmazásában viszterhes polgári jogi szerződésnek azáltal, hogy a felek ugyan jogilag akár önálló jogi személyiséggel is rendelkeznek, valójában azonban nem két önálló, egymástól független félként tevékenykednek, kötnek szerződést. Másként szólva az ún. házon belüli, a Kbt. alkalmazását nem igénylő beszerzés fogalomköre került kiterjesztésre azon esetkörökre, melyekben a két fél közötti kapcsolat olyan-nak tud jogilag minősülni, mintha a másik „fél” az ajánlatkérőnek minősülő szervezet részlege, szervezeti egysége lenne.

Az „in-house” tényállás feltételeire nézve a közösségi jogból eredő két együttes követelményt a Kbt. is átültette:

– egyrészt az önkormányzati vagy állami szerv (ajánlatkérő) az általa alapított gazdálkodó szervezet felett olyan irányítási-ellenőrzési (kontroll) jogokkal rendelkezik, mintha az a saját része, részlege volna; tehát az ajánlatkérővel szerződő gazdálkodó szervezet az ajánlatkérőhöz képest ne rendelkezzen önálló szerződési akarattal, önálló gazdasági érdekeltséggel;

– másrészt a gazdálkodó szervezet tevékenységét gyakorlatilag, döntő részben az ajánlatkérő részére fejtsse ki.

Az első feltétel a Kbt. szerint akkor teljesül, ha az ajánlatkérő kizárólagos tulajdonosa a vele szerződő gazdálkodó szervezetnek, valamint teljes körű irányítási és ellenőrzési jogokkal rendelkezik a gazdálkodó szervezet stratégiai és operatív működése tekintetében [Kbt. 2/A. § (1) bek. a) pont].

A második feltétel lényege, hogy kizárásra kerüljön a gazdálkodó szervezet működésének esetleges versenytorzító hatása: a Kbt. ezért a harmadik személyekkel folytatott üzleti-gazdasági tevékenység lehetőségét a minimálisra (az éves nettó árbevétel maximum 10%-ára) korlátozza [Kbt. 2/A. § (1) bek. b) pont].

A konkrét kérdéshez visszatérve: nyilvánvaló, hogy az adott termék „átvételére” csak akkor kerülhetne sor, ha az érintett költségvetési szerv tekintetében is fennállna az „in-house” beszerzési tényállás, méghozzá a „továbbadó” szervezet vonatkozásában.

Ha előzőek nem állnak fenn, az „in-house” tényállás nem alkalmazható, nem lehet azt ugyanis a teljes állami, illetve önkormányzati szférára kiterjeszteni, illetve ilyen tág körben érteni a „házon belüliséget”.

Megjegyezzük, hogy a Kbt. 2/A. §-ának (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy a fenti szabályok irányadóak akkor is, ha az adott gazdálkodó szervezet tulajdonosa az állam; azzal, hogy ebben az esetben a feltételeknek a tulajdonosi jogokat gyakorló jogalany, mint ajánlatkérő vonatkozásában kell fennállniuk. Ennek alapján sem minősülhet a kérdés szerinti másik költségvetési szerv a tényállás szereplőjének.

Mindezeket túl azt is látni kell, hogy az „átvétellel” érintett költségvetési szerv akkor „mentesülhetne” a Kbt. alkalmazása alól, ha a kérdés szerinti jogügylet a Kbt. kivételi szabályai körébe tartozna. A Kbt.-ben azonban nem található olyan kivételt teremtő rendelkezés, melybe a kérdés szerinti eset beleesne.

A Kbt. 29. §-a (2) bekezdésének h) pontjára hívjuk még fel a figyelmet azzal, hogy ebben az esetben szolgáltatás megrendeléséről van szó, és annak jogszabály alapján fennálló kizárólagos joggal történő nyújtásáról. Két költségvetési szerv között tehát e pont alapján lehetne a Kbt.-t nem alkalmazva eljárni, ha a feltételek fennállnak [illetve lásd még az ingatlanbeszerzés tekintetében a Kbt. 243. §-ának d) pontját].

Válaszadó: Dr. Németh Anita

A 90%-os nettó árbevételi szabály alkalmazása az „in-house” beszerzések esetében

5. Figyelembe lehet-e venni a Kbt. 2/A. §-a szerinti „házon belüli” beszerzés tényállásának alkalmazási feltételeként előírt 90%-os nettó árbevételi szabály alkalmazásakor azt a bevételt, amelyhez az érintett gazdálkodó szervezet nem közvetlenül a tulajdonos önkormányzattól jut, hanem az általa nyújtott szolgáltatásért a lakosságtól beszedett díjbevételeként?

Az „in-house” tényállás alkalmazásának egyik feltétele a közbeszerzésekről szóló hatályos 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szerint, hogy a gazdálkodó szervezet a szerződéskötést követő éves nettó árbevételének legalább 90%-a a tulajdonos ajánlatkérővel kötendő szerződés teljesítéséből származzon. A kérdés arra irányul, hogy amennyiben például egy önkormányzat a tulajdonában lévő közszolgáltatóval kíván szerződni, de a közszolgáltató az elvégzendő tevékenységével kapcsolatos bevételeit nem közvetlenül az önkormányzattól szerzi, hanem a közszolgáltatást igénybe vevő személyektől, például a közszolgáltatásért kapott díjak formájában, akkor vajon az ilyen bevételek is az önkormányzattal kötött szerződésből „származnak-e”, és így beszámíthatóak-e a 90%-os szabály alkalmazásakor.

A Kbt. 2/A. §-a (1) bekezdésének b) pontja egyértelművé teszi, hogy a 90%-os szabály alkalmazásakor a szerződés teljesítéséből származónak kell tekinteni a szerződés alapján harmadik személyek részére teljesített közszolgáltatás ellenértékét is, tekintet nélkül arra, hogy az ellenértéket az ajánlatkérő vagy a közszolgáltatást igénybe vevő személy fizeti meg.

Válaszadó: Dr. Bozzay Erika

A Kbt. tárgyi hatálya

A beszerzés tárgyának meghatározása (épületek azbesztmentesítése)

6. Klasszikus ajánlatkérőnek minősülő szervezetünk épületek azbesztmentesítésére irányuló közbeszerzési eljárást fog lefolytatni. A közbeszerzés becsült értéke 100 millió forint. Melyik eljárásrend szerint kell eljárunk?

A kérdés megválaszolásához először azt kell tisztázni, hogy a beszerzés tárgya szolgáltatás megrendelésének, vagy építési beruházásnak minősül-e (ennek alapján lehet ugyanis megállapítani az érvényes közbeszerzési értékhatárt). Ennek eldöntésénél a szolgáltatás-megrendelésnek és az építési beruházásnak a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szerinti definíciójából, továbbá a Közös Közbeszerzési Szójegyzék

(a továbbiakban: CPV) szerinti besorolásból kell kiindulnunk. (A CPV-t a Bizottság 2151/2003/EK rendeletével módosított 2195/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletében találjuk.)

A Kbt. 27. §-a határozza meg, hogy a törvény alkalmazásában mi minősül szolgáltatás megrendelésének. E szerint a szolgáltatás megrendelése – árubeszerzésnek és építési beruházásnak nem minősülő – olyan visszerthes szerződés, amelynek tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő részéről. Önmagában a Kbt. szolgáltatásdefiníciója alapján nem állapítható meg tehát az, hogy a kérdésben felvázolt tevékenység szolgáltatás megrendelésének minősül-e. Így azt kell megvizsgálnunk, hogy nem az építési beruházások közé tartozik-e.

A Kbt. 25. §-a alapján építési beruházásnak a következők valamelyike minősül:

„a) a Kbt. 1. mellékletében felsorolt tevékenységek egyikéhez kapcsolódó munka kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;

b) építmény kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;

c) az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel, illetőleg módon történő kivitelezése.”

Miután a kérdésben meghatározott beszerzési tárgy a Kbt. 25. §-ának b) és c) pontjában meghatározott tevékenységnek semmiképpen sem minősíthető, vizsgálatunkat az a) pontra szűkíthetjük.

Mivel a Kbt. 1. melléklete nem tartalmazza valamennyi építési tevékenységet tételesen, így a CPV-t kell segítségül hívnunk a kérdés eldöntéséhez.

Az azbeszteltávolítási munka CPV szerinti kódja: 45262660-5. Ez a CPV szerint a 45.25 Szakipari tevékenységeket is tartalmazó egyéb építési munkák csoportjába tartozik, ami a Kbt. 1. mellékletében (egyéb építési szakmunkák) található, azaz építési beruházásnak minősül.

Ennek megfelelően a beszerzés tárgya építési beruházás.

Az építési beruházások közbeszerzési értékhatára a közösségi értékhatárt elérő közbeszerzések esetében a Kbt. 31. §-ának (1) bekezdése szerint 5 278 000 euró, ami a Közbeszerzések Tanácsa Elnökének 2006. január 2-án a Közbeszerzési Értesítő 2006. évi 1. számában közzétett tájékoztatója értelmében 1 326 163 884 forintnak felel meg.

A nemzeti értékhatár a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény 117. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint 90 millió forint.

A beszerzési tárgy és a becsült érték figyelembevételével tehát az ajánlatkérőnek a nemzeti eljárásrend szerinti szabályok szerint kell közbeszerzését megvalósítania.

Válaszadó: Dr. Balogh László Csaba

Ingtalan bérlete vagy vétele

7. Kötelesek vagyunk-e önkormányzati körbe tartozó ajánlatkérőként közösségi értékhatár feletti értékű ingatlan megvásárlása vagy bérlete esetén közbeszerzési eljárást tartani (A)? Kérjük, arra is térjenek ki válaszukban, hogy kötelesek lennének-e 8 millió forint feletti, de nemzeti értékhatár alatti értékű ingatlan megvásárlása vagy bérlete esetén közbeszerzési eljárást tartani (B)?

A) A közösségi értékhatár feletti értékű ingatlan megvásárlása vagy bérlete esetén is kötelesek közbeszerzési eljárást tartani, azonban nem a közösségi, hanem a nemzeti eljárásrend szabályait kell alkalmazniuk. Ennek indokai a következők:

A közösségi értékhatár felett a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 24. §-a alapján árubeszerzésnek csak az ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, illetőleg hasznosítására vonatkozó jognak a megszerzése minősül, tehát közösségi értékhatár felett az ingatlan megvásárlása vagy bérlete a szolgáltatásmegrendelés kategóriába tartozik. A Kbt. 29. §-ának (2) bekezdése szerint viszont a közösségi értékhatár feletti szabályokat a szolgáltatások körében nem kell alkalmazni ingatlan vételére vagy ingatlanra vonatkozó egyéb jognak a megszerzésére. Ebből arra is következtethetnénk, hogy a közösségi értékhatár feletti értékű ingatlan vételére vagy bérletére nem kell alkalmazni a Kbt.-t, de a végleges döntéshez a Kbt. más szabályait is meg kell vizsgálnunk.

A Kbt. 242. §-a (2) bekezdésében (tehát a nemzeti eljárásrendben) ezt a szabályt találjuk: „Az árubeszerzésre a 24. §-t azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy árubeszerzésnek minősül az ingatlan tulajdonjogának vagy használatára, illetőleg hasznosítására vonatkozó jognak megszerzése is az ajánlatkérő részéről.”. Tehát az ingatlan vételt vagy bérletet – mely közösségi értékhatár felett szolgáltatásnak minősült – a nemzeti eljárásrendben árubeszerzésnek kell tekinteni. Viszont a már idézett Kbt. 29. §-ának (2) bekezdése csak a szolgáltatások körében tekinti kivételnek az ingatlan vételt, illetve bérletet és a nemzeti eljárásrend szerinti szabályok más – az ingatlan beszerzésére vonatkozó – általános kivételt sem tartalmaznak, emiatt a nemzeti eljárásrend hatálya alól nem kivétel az ingatlan adásvételi vagy bérleti szerződés megkötése, hanem arra közbeszerzési eljárást kell tartani [lehetőség van azonban a Kbt. 257. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazására]. Felhívjuk ugyanakkor a figyelmet arra, hogy az ingatlanbeszerzések meghatározott köre 2006. január 15-e óta még a nemzeti eljárásrendben sem tartozik a Kbt. tárgyi hatálya alá. Így a Kbt. 243. §-ának d) pontja szerint a Kbt.-t nem kell alkalmazni „a kisajátítást megelőző ingatlanadásvétel, illetőleg ingatlanok cseréje esetén, valamint akkor, ha törvény az ingatlan tulajdonjogának, használatára, illetőleg hasznosítására vonatkozó jognak az átengedését

verseny tárgyalás, versenyeztetés vagy nyilvános pályázat útján rendeli el, valamint, ha az ingatlan beszerzésére jogszabály által biztosított elővásárlási jog gyakorlása útján kerül sor”.

Fentiekre tekintettel viszont a nemzeti eljárásrend szabályait a Kbt. 240. § (1) bekezdésének a) pontja szerint minden olyan beszerzésre alkalmazni kell, melynek értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt és nem tartozik a közösségi értékhatár feletti szabályok hatálya alá. Ez a szituáció fennáll a közösségi értékhatár feletti ingatlanvásárlásnál vagy -bérletnél is, mivel értéke meghaladja a nemzeti értékhatárt (hiszen még a nemzeti értékhatárnál magasabb közösségi értékhatárt is meghaladja), továbbá a közösségi eljárásrend szabályait az ingatlanvételekre vagy -bérletekre nem kell alkalmazni a fent ismertetett érvekre tekintettel.

B) A nemzeti értékhatár alatti értékű ingatlan bérlete vagy vétele esetén a szabályozás a következő:

A Kbt. 295. § (2) bekezdése alapján a nemzeti értékhatár alatt (egyszerű eljárásrend) az árubeszerzés vonatkozásában az árubeszerzés fogalmára a Kbt. 24. §-át kell alkalmazni. Ebből következően az egyszerű eljárásrendben az ingatlanvétele, illetve -bérlet szolgáltatásmegrendelésnek minősülne. Mivel azonban a Kbt. 296. §-a szerint a nemzeti értékhatár alatti értékű közbeszerzésekre vonatkozó eljárási szabályokat sem kell alkalmazni a Kbt. 29. §-a szerinti kivételek esetében és ezek között megtalálhatjuk az ingatlanvételt, illetve -bérletet, mint szolgáltatásmegrendelést [Kbt. 29. § (2) bek. a) pont], e beszerzések kivételt jelentenek a Kbt. hatálya alól.

Megjegyezzük, hogy az ingatlanbérlet becsült értékének kiszámításakor a Kbt. 36. §-a (1) bekezdését, illetve 38. §-a (1) bekezdését is figyelembe kell venni.

Válaszadó: Dr. Dessewffy Anna

A kizárólagos ügyvédi tevékenység és a jogi szolgáltatások

8. Központi költségvetési szerv vagyunk, és jogi szolgáltatást – ezen belül is ügyvédi tevékenységet – kell megrendelnünk. Melyek az ezen beszerzésekre irányadó szabályok?

Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 5. §-ának (1)–(2) bekezdése esetén a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) megadja – az Ütv.-ben is kimondott bizalmi elv (azon jog, hogy mindenki olyan jogi képviselőt, tanácsadót választhasson, akiben megbízik) érvényre juttatása érdekében – a mentességet a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól.

Az Ütv. 5. §-ának (1)–(2) bekezdésében hivatkozott tevékenységeket ugyanis csak ügyvéd láthatja el; ezek közé tartozik az okiratszerkesztés, például a szerződés készítése.

Megjegyzésre kívánczok, hogy a Kbt. 153. §-ának (2) bekezdésére, továbbá 269. §-ának (2) bekezdésére tekintettel az ajánlatkérő ez esetben is köteles a szerződés megkötéséről szóló tájékoztatót készíteni a külön jogszabályban meghatározott minta [2/2006. (I. 13.) IM rendelet] alapján a szerződéskötéstől számított öt munkanapon belül. Bár ennek a tájékoztatónak a közzététele az Európai Unió Hivatalos Lapjában nem kötelező (az ajánlatkérőnek e tekintetben nyilatkoznia kell), a Közbeszerzési Értesítőben a közösségi és a nemzeti eljárásrendben egyaránt kötelező közzétenni.

A Kbt. azt is kiemeli, hogy a Kbt. alapelveit az ilyen szerződéskötés során is érvényesíteni kell, és az ilyen beszerzéseket az éves közbeszerzési terv és az éves statisztikai összegezés összeállítása során sem lehet figyelmen kívül hagyni.

Azon tevékenységek körében, amelyek nem tartoznak e kizárólagos ügyvédi tevékenységek közé, de jogi szolgáltatásnak minősülnek, a Kbt. egyszerűsített, könnyített szabályokat állapított meg. Ezen szolgáltatások a Kbt. 4. számú mellékletében szerepelnek, így az ajánlatkérő a közösségi és a nemzeti eljárásrendben jogosult ezek vonatkozásában egyszerűsített eljárást alkalmazni, az egyszerű eljárásrendben pedig kivételnek minősülnek.

Természetesen az Ütv. 5. §-ának (1)–(2) bekezdésében meghatározott tevékenység megrendelésére az ajánlatkérőnek arra is lehetősége van, hogy a közösségi és a nemzeti eljárásrendben közbeszerzési eljárást folytasson le egyéni ügyvédek, ügyvédi irodák bevonásával a Kbt. 4. számú mellékletére alapozott könnyítő feltételek figyelembevételével (tehát egyszerűsített eljárást írjon ki).

A magunk részéről – a Kbt. alapelveinek érvényesítése érdekében – minden esetben javasoljuk valamilyen verseny megtartását, legalább három irodától történő ajánlatbekérést, ami alapján dönthet a leendő igénybevevő.

Válaszadó: Dr. Buda György

zésre egy ajánlattevővel lehetne szerződést kötni. Megállapítható, hogy a törvény feltételes módot használ, vagyis azt kell megvizsgálni, hogy lehetséges-e a beszerzésre egy ajánlattevővel szerződést kötni. Azt kell megnézni tehát, hogy van-e ennek reális valószínűsége, van-e erre való esély, kilátás, a valóságban megtörténhet-e az egy ajánlattevővel való szerződéskötés. E körben tehát az ajánlatkérőnek azt kell megvizsgálnia, hogy az elvi lehetőség megvan-e annak, hogy a szerződést ugyanaz a vállalkozó teljesítse. Megvan-e a valószínűsége annak, hogy a szerződést képes egy ugyanazon ajánlattevő teljesíteni. Ha kizárható a beszerzési igény szerinti szerződés teljesítése egy ajánlattevővel, úgy az egyes beszerzésekre vonatkozó becsült értékeket nem kell egybeszámítani. Ha azonban ez egyértelműen nem zárható ki, és megvan annak az elvi lehetősége, hogy az egyes beszerzési tárgyakra nézve ugyanazon ajánlattevővel lehetne szerződést kötni, úgy az egybeszámítási kötelezettség feltétlen követelmény.

Ezt az értelmezést támasztja alá a Kbt. 40. §-ának (3) bekezdése is, amely lehetővé teszi azt, hogy az ajánlatkérő a ténylegesen egybeszámított értékű beszerzését több részre bontva, több közbeszerzési eljárás keretében valósítsa meg. Ez esetben az is előfordulhat, hogy az egyes közbeszerzési eljárások nyertese más és más ajánlattevő lesz. A törvény tehát előzőekkel nem az egy ajánlattevővel való szerződéskötést írja elő, hanem csak a beszerzés becsült értékének megállapítása szempontjából teszi kötelezővé annak vizsgálatát, hogy egy ajánlattevő képes-e a teljes beszerzés teljesítésére. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ha az ajánlatkérő az egybeszámítási kötelezettség alá tartozó beszerzését több részben, több közbeszerzési eljárás keretében valósítja meg, úgy akkor is az összesített értékük szerinti eljárásrendnek megfelelő közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia, ha az egyes közbeszerzési eljárások értéke önállóan nem éri el az összesített érték szerinti értékhatárt.

Válaszadó: Dr. Bozzay Erika

Egybeszámítási szabályok alkalmazása

Az egy ajánlattevővel történő szerződéskötés lehetőségének értelmezése

9. Az egybeszámítási szabályok gyakorlati alkalmazása során problémát jelent számunkra, hogy hogyan kell értelmezni az egy ajánlattevővel történő szerződéskötés lehetőségének feltételét [a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 40. §-a (2) bekezdésének b) pontja]? Kérjük, adjanak erre vonatkozóan eligazítást!

A Kbt. 40. §-a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel pontosan úgy szól, hogy – egyebek mellett – az keletkeztet egybeszámítási kötelezettséget, ha a beszer-

Eljárási határidők a közbeszerzési eljárásban

Határidő-rövidítési lehetőségek a közbeszerzési eljárásban klasszikus ajánlatkérők esetében

10. Klasszikus ajánlatkérői körbe tartozó szervezetként jelentős problémát jelent számunkra, hogy a közbeszerzési eljárásnak nagyon nagy az időigénye. Hogyan lehet ezt csökkenteni?

Előzetesen hangsúlyozni szükséges, hogy a közbeszerzési eljárásokban az ajánlattételi és részvételi jelentkezési határidők minimális időtartamát a közösségi közbeszerzési irányelvek határozzák meg. Ezért ezektől eltérni is csak az irányelvekben foglalt módokon lehet. Ezeket a rövidítési

lehetőségeket a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) teljesszórában átvette az alábbiak szerint.

A Kbt. 74. §-ának (1) bekezdése a nyílt eljárás minimális ajánlattételi határidejét 52 napban határozza meg. A részvételi határidő a két szakaszból álló eljárások esetén legalább 37 nap [Kbt. 107. § (1) bek.], az ajánlattételi határidő meghívásos eljárás esetén minimálisan 40 nap [Kbt. 122. § (1) bek.]. Ennek alapján a nyílt és a meghívásos eljárás, illetőleg a hirdetemny közzétételével induló tárgyalásos eljárás tervezésekor figyelemmel kell lenni az eljárás fent ismertetett minimális időigényére. A törvényben előírt minimális ajánlattételi és részvételi határidők mellett az eljárások időtartamának tervezésénél figyelembe kell venni a hirdetemnyek közzétételének időigényét, ha vannak a tárgyalások, illetve az ajánlatok/részvételi jelentkezések elbírálásának időigényét, továbbá az ún. szerződéskötési moratóriumot [Kbt. 99. § (2) bek.]. Egy nyílt eljárás előzőkre tekintettel minimum átlagosan 80–90 napig, a meghívásos eljárás pedig 120 napig tart.

Az eljárások időigénye a Kbt. szerint az ajánlattételi/részvételi határidők rövidítésével jelentősen lecsökkenthető. A Kbt. 74. §-ának (2)–(4) bekezdései az alábbi feltételekkel teszik lehetővé nyílt eljárásban az ajánlattételi határidő rövidítését:

1. Előzetes összesített tájékoztatót tartalmazó hirdetemny feladása esetén az ajánlattételi határidő 52 napos időtartama akár 36 napra rövidíthető. Ennek további feltétele, hogy az előzetes összesített tájékoztatót tartalmazó hirdetemnyt az ajánlatkérő az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetemny feladásának napját legalább ötvenkét nappal megelőzően, de legfeljebb tizenkét hónapon belül adja fel, és az tartalmazza az ajánlati felhívás hirdetemnyi mintája szerinti, a tájékoztatót tartalmazó hirdetemny feladásának időpontjában rendelkezésre álló adatokat is.

2. Az 1. pontban meghatározott feltételek mellett, sürgősség esetén az ajánlattételi határidő minimálisan 22 napban is meghatározható. Ennek feltétele, hogy a hirdetemnyt elektronikus úton adják fel.

3. Az 52 napos minimális vagy az 1. pont szerinti rövidített ajánlattételi határidőt 7 nappal le lehet rövidíteni, ha az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetemnyt elektronikus úton, külön jogszabályban meghatározott módon adja fel az ajánlatkérő.

4. További 5 napos határidő-rövidítésre van lehetőség, ha az ajánlatkérő a dokumentációt térítésmentesen és teljes terjedelemben közvetlenül elektronikus úton az ajánlattevők számára hozzáférhetővé teszi az ajánlati felhívást tartalmazó hirdetemny közzétételének napjától, és a hirdetemnyben megadja a hozzáférés adatait.

A két szakaszból álló eljárások esetén a részvételi jelentkezési határidő rövidítésére a Kbt. csak egy esetben ad lehetőséget. A rövidítés mértéke legfeljebb 7 nap, feltétele, hogy a részvételi felhívást tartalmazó hirdetemnyt

elektronikus úton, külön jogszabályban meghatározott módon adja fel az ajánlatkérő [Kbt. 107. § (1) bek.].

Meghívásos eljárás esetén az eljárás második szakaszában az ajánlattételi határidő rövidítésére két lehetőséget határoz meg a Kbt. a 122. §-ának (2)–(3) bekezdésében:

1. A nyílt eljáráshoz hasonló feltételekkel közzétett előzetes összesített tájékoztató esetén az ajánlattételi határidő nem lehet rövidebb az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától számított 26 napnál.

2. További 5 napos határidő-rövidítésre van lehetőség, ha az ajánlatkérő a dokumentációt térítésmentesen és teljes terjedelemben közvetlenül elektronikus úton az ajánlattevők számára hozzáférhetővé teszi az ajánlattételi felhívás megküldésének napjától, és a felhívásban megadja a hozzáférés adatait.

A tárgyalásos, egyszerűsített és egyszerű eljárásokban a törvény nem ír elő minimális ajánlattételi határidőt. Az ajánlattételi határidő meghatározásakor ez esetben a felsorolt törvényes rövidítési lehetőségek mellett figyelemmel kell lenni a Kbt. azon általános szabályára, amely szerint az ajánlattételi határidőt minden esetben úgy kell meghatározni, hogy elegendő időtartam álljon rendelkezésre a megfelelő ajánlattételhez.

Amennyiben az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő fentiek szerinti csökkentett időtartama még mindig nem elfogadható az ajánlatkérő számára, a Kbt. lehetővé teszi gyorsított meghívásos vagy gyorsított hirdetemnyvel induló tárgyalásos eljárás alkalmazását (ez utóbbit természetesen csak akkor, ha a tárgyalásos eljárás alkalmazásának Kbt. szerinti feltételei fennállnak). Ez esetben a részvételi határidő minimális időtartama 15 nap, a meghívásos eljárás esetén az ajánlattételi határidő minimális időtartama pedig 10 nap. A 2006. január 15-én módosított Kbt. értelmében a gyorsított eljárás alkalmazásának feltétele már csak a sürgősség.

Ha az eljárás még ezekkel az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidőkkel sem folytatható le, a Kbt. 125. § (2) bekezdésének c) pontja értelmében lehetőség van hirdetemny közzététele nélkül induló tárgyalásos közbeszerzési eljárás alkalmazására. Ennek feltétele, hogy feltétlenül szükséges legyen, azaz más eljárásfajta lefolytatására ne legyen lehetőség, a rendkívüli sürgősség az ajánlatkérő által előre nem látható okból következzen be, továbbá a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények ne eredjenek az ajánlatkérő mulasztásából.

Válaszó: Dr. Balogh László Csaba

Várjuk kérdéseit:

kozbeszerzeslap@complex.hu

Határidők számítása a közösségi eljárásban

11. Milyen módon kell meghatározni a felhívásban szereplő határidőket az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzéteendő hirdetmények esetében?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 35. §-ának (2) bekezdése, illetőleg a Kbt. 179. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy a közbeszerzési eljárás megkezdésén a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény feladásának időpontját kell érteni. A Kbt. IV. és V. fejezete alkalmazásában (azaz a közösségi eljárásban) a hirdetmény közzétételén az Európai Unió Hivatalos Lapjában és a hirdetmények elektronikus napilapjában (TED-adatbank) történő közzétételt kell érteni [Kbt. 44. § (1) bek., Kbt. 184. § (1) bek.]. A közösségi eljárásban a hirdetményt közzétételre a Közbeszerzési Tanácsa – azon belül a Szerkesztőbizottság – adja fel [Kbt. 44. § (5) bek., Kbt. 184. § (5) bek.]. A Kbt. 15. §-ának (4) bekezdése alapján a hirdetményben megjelölt határidők a hirdetmény feladását követő napon kezdődnek.

A hirdetmény feladása napjának előzőek alapján tehát nem az az időpont minősül, amelyen az ajánlatkérő vagy meghatalmazottja a hirdetményt a Szerkesztőbizottság részére megküldi, hanem az a nap, amelyen a Szerkesztőbizottság a hirdetményt az Európai Unió Hivatalos Lapja részére továbbítja. A 34/2004. (III. 12.) Korm. rendelet (Közzétételi rendelet) 26. §-ának (1) bekezdése alapján a Szerkesztőbizottság a hirdetményt annak kézhezvételét követően legkésőbb két munkanapon belül köteles az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételre feladni. Előzőekre tekintettel tehát a közösségi eljárás szerinti eljárások vonatkozásában a Kbt. által kötelezően előírt minimum határidők, valamint a Szerkesztőbizottság rendelkezésére álló két munkanapos ügyintézési határidő figyelembevételével kell megadni a vonatkozó határidőket. (Így például nyílt eljárás esetében 52 nap + 2 munkanap időtartamú ajánlattételi határidőt kell megállapítani.)

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

Alkalmasság

A szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmasság megkövetelési módjai az ajánlattevők és az alvállalkozók vonatkozásában

12. Miként kell vagy lehet eljárni a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmasság igazolásának megkövetelése és teljesítése során az ajánlattevők és az alvállalkozók viszonylatában? A Kbt. alapján számunkra ez nem teljesen egyértelmű.

Meglátásunk szerint a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szabályozása egy-

értelmű; jöllehet az érintett rendelkezések nem egyetlen §-ban találhatóak. (Ismert, hogy számos szabály csak a jelentősebb, a szerződés teljesítésében 10%-ot meghaladóan részt vevő alvállalkozókra vonatkozik; ez egyfajta ésszerű, kompromisszumos megoldást jelent az ajánlatkérői és ajánlattevői érdekek között.)

Az alábbi változatok, megoldások lehetségesek:

a) Az ajánlatkérő a felhívásban előírhatja, hogy az ajánlattevő az ajánlatában jelölje meg a szerződés teljesítéséhez a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben általa igénybe venni kívánt alvállalkozókat (a továbbiakban: 10%-os alvállalkozók) [Kbt. 71. § (1) bek. b) pont].

Amennyiben ezt előírja, de az alkalmasság igazolásáról a 10%-os alvállalkozók vonatkozásában nem rendelkezik, az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevőnek kell megfelelnie. (A közös ajánlattevők esetkörülr ezennel nem szólunk.)

Felhívjuk a figyelmet ehelyütt arra is, hogy ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás vagy építési koncesszió, és az ajánlatkérő a Kbt. 22. §-a (1) bekezdésének a) vagy b) pontja szerinti szervezet, köteles az ajánlattevő számára a felhívásban előírni a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozók ajánlatban történő megjelölését [Kbt. 71. § (5) bek.].

b) Ha az ajánlatkérő a Kbt. 71. § (1) bekezdése b) pontjának alkalmazása mellett egyben előírja a 10%-os alvállalkozók alkalmasságának igazolását is [Kbt. 71. § (4) bek.], az alábbi változatok lehetségesek:

ba) Amennyiben az ajánlatkérő az ajánlattevőre és a 10%-os alvállalkozókra vonatkozóan egymástól eltérő alkalmassági igazolási módot ír elő, ezeknek értelemszerűen önállóan, külön-külön kell, hogy megfeleljen az ajánlattevő és az alvállalkozó [Kbt. 69. § (4) bekezdés első mondat].

bb) Amennyiben az ajánlatkérő az ajánlattevőre és a 10%-os alvállalkozókra vonatkozóan azonos alkalmassági igazolási módot ír elő, ennek főszabályként együttesen kell megfelelni az ajánlattevőnek és a 10%-os alvállalkozóknak.

Kivétel e főszabály alól a Kbt. 66. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja, mely alkalmassági követelmények tekintetében önállóan kell megfelelni ajánlattevőnek és 10%-os alvállalkozójának.

bc) Végül, a Kbt. megengedi, hogy az ajánlatkérő azonos igazolási mód előírása mellett is megkövetelhesse az önálló megfelelést [tehát nemcsak a Kbt. szerinti kötelező esetekben, hanem a Kbt. 66. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti eseteken túlmenően is; lásd a Kbt. 69. §-ának (4) bekezdését]. Ezt szintén a felhívásban kell előírni.

Válaszadó: Dr. Németh Anita

Versenyjogi jogszabálysértés megállapítása bírság kiszabásával

13. A Kbt. 61. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti kizáró ok szabályozását megváltoztatta a versenytörvényt módosító 2005. évi LXVIII. törvény. Ennek során nem adott átmeneti szabályt, illetve tulajdonképpen visszamenőleg is alkalmazni rendeli a módosítást. Helyes-e ez a szabályozás, illetve alkotmányosan nem aggályos-e?

Álláspontunk szerint a szabályozás megfelelő, és nem okozhat problémát a gyakorlatban sem a következők miatt.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 61. §-a (1) bekezdésének jelenleg hatályos b) pontja értelmében az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő vagy a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó, aki „a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tptv.) 11. §-a, vagy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke szerinti – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el versenyztetési eljárás során; illetőleg ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – öt évnél nem régebben – jogerősen megállapította, és egyúttal bírságot szabott ki”.

A Kbt. a 2005. évi LXVIII. törvény általi módosítását megelőzően e ponton a következőképpen rendelkezett: „Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő vagy a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó, aki a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-a (2) bekezdésének e) pontjával kapcsolatban – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított jogszabálysértést követett el; illetőleg ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – öt évnél nem régebben – jogerősen megállapította”.

A Kbt. 61. §-a (1) bekezdése b) pontjának módosítása körében tehát a leglényegesebb elem az, hogy ezen kizáró ok alá csak azon esetek esnek, melyekben az adott versenyjogi jogszabálysértés megállapításán túl egyben bírság is kiszabásra került.

A 2005. évi LXVIII. törvény miniszteri indokolása értelmében „a jogkövetkezmény alkalmazása csak akkor indokolt, ha a jogsértés súlya, jellege stb. alapján a jogsértés megállapítása mellett bírság is kiszabásra került”.

Ehhez képest a módosítás többi részlete technikai korrekció: mivel a törvény a Tptv. 11. § (2) bekezdésének e) pontját hatályon kívül helyezte, az erre hivatkozó Kbt.-helyet is módosítani kellett, a törvény immár az egész 11. § megsértéséhez kapcsolja a Kbt. szerinti jogkövetkezmény alkalmazását, ha a jogsértést versenyztetési eljárás (például közbeszerzési eljárás, koncessziós pályázat) során követték el; egyúttal a törvény kiterjesztette ezt a szabályt az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek a Tptv. 11. §-ával tartalmilag azonos 81. cikkére.

Hangsúlyozzuk ismételten, hogy a Kbt.-módosítás lényege a tényállásban foglaltak további feltételhez kötése (bírság), ezáltal pedig nem a korábbi kizáró ok alkalmazásának kiterjesztése, hanem épp ellenkezőleg, szűkítése. Összességében tehát „kedvezőbbé” vált az ajánlattevők (továbbá az ún. 10%-os alvállalkozók) helyzete. A „visszamenőleg”, a múltban elkövetett versenykorlátozó magatartások közbeszerzési szankcionálása terén a helyzet az érintettek számára „előnyösebbé” lett, hiszen amennyiben az öt éven belül jogerősen elbírált jogsértő magatartást nem szankcionálták bírsággal, a Kbt.-módosítás eredményeként már nem kell számolni a közbeszerzésektől ezen kizáró ok miatti távolmaradással, éppenséggel azért, mert a módosítás nem határozott meg átmeneti rendelkezést.

Válaszadó: Dr. Németh Anita

Hiánypótlás

A hiánypótlás lehetővé tétele, illetve alkalmazási körének meghatározása

14. Közbeszerzési eljárást írunk ki, és a felhívásban rendelkezni kell a hiánypótlás biztosításáról, illetve kizárásáról is. Kérdésünk, hogy milyen körben célszerű a hiánypótlás lehetőségét biztosítani?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) – az Európai Unióból származó forrásból támogatott közbeszerzések kivételével – az ajánlatkérőkre bízta, hogy biztosítanak-e az ajánlattevők számára hiánypótlási lehetőséget. A hiánypótlás biztosításának egyértelmű célja, hogy növelje az eljárás eredményességének esélyét és fokozza az egyébként érvénytelennek minősülő ajánlatok hiánypótlást követő érvényessé tételével az ajánlattevők közötti versenyt. Ebből következően célszerű, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevők számára a hiánypótlás lehetőségét biztosítsa. Nincs ilyen választási lehetőség az Európai Unióból származó forrásból támoga-

tott közbeszerzések esetében, ahol a hiánypótlás lehetőségét legalább egy alkalommal biztosítani kell az ajánlattevők számára.

A hiánypótlás terjedelmét illetően két „szélsőséges” megoldás képzelhető el. Az egyik értelemszerűen, ha az ajánlatkérő a hiánypótlás lehetőségét teljeskörűen biztosítja, míg a másik, amikor az ajánlattevő – a hiánypótlás lehetőségét gyakorlatilag kiüresítve – egyetlen, nem is feltétlenül lényeges ajánlati elem tekintetében teszi lehetővé a hiánypótlást. A magam részéről egyik változatot sem tartom célravezetőnek, mivel az első esetben az ajánlattevők a formailag és tartalmilag megfelelő ajánlatok összeállítására semmilyen formában sincsenek „ösztönözve”, az ajánlatkérő gyakorlatilag átvállalja az ajánlattevőktől az ajánlatkészítés felelősségét. Ugyanakkor a második eset is rendkívül aggályosnak tűnik, mivel az ajánlatkérő bár formailag megengedi a hiánypótlást, tartalmilag beszűkíti a saját és az ajánlattevők mozgásterét, egyes esetekben pedig még felveti annak a lehetőségét is, hogy az ily módon biztosított hiánypótlás mögött nincs-e valamilyen elítélendő ajánlatkérői szándék. (Megjegyezhető, hogy a gyakorlatban éppen a támogatásból megvalósuló beszerzések esetén fordul elő, hogy az ajánlatkérő valójában nem kíván hiánypótlást biztosítani, csak a kógens rendelkezéseknek való megfelelés érdekében tesz eleget a törvényi előírásoknak.)

A két „szélsőség” közötti körre lehetővé tett hiánypótlással kapcsolatosan is merülnek fel gyakorlati problémák. Tipikus hiba, hogy az ajánlatkérők nem minden esetben az eljárás eredményességét növelő körben és a megkövetendő szerződés lényeges elemeit illetően biztosítják a hiánypótlás lehetőségét, és ezzel egyébként „értékes” ajánlatokat kénytelenek érvénytelenné nyilvánítani. Lényeges ezért már az eljárás megindítását megelőzően átgondolni, hogy az ajánlatkérő – éppen az eljárás eredményes lezárása esélyének növelése érdekében – mely elemek tekintetében tartja szükségesnek azon lehetőség fenntartását, hogy egy esetleges hiánypótlással növelje az érvényes ajánlatok számát és egy valóban megfelelő ajánlat kiválasztásának lehetőségét. E körben javasolható, hogy az ajánlatkérő a hiánypótlást például a kizáró okokkal és az alkalmasság igazolásával kapcsolatos igazolások és nyilatkozatok körében, és a formai elemeket illetően is biztosítsa.

Válaszadó: Dr. Kardkovács Kolos

Rövid hiánypótlási határidő megadhatósága

15. Követhet-e el jogsértést azzal az ajánlatkérő, ha rövid – 1-2 napos – hiánypótlási határidőt biztosít?

E kérdés megválaszolása során nemcsak a hiánypótlás szabályait kell figyelembe venni, hanem a közbeszerzési eljárás határidőire vonatkozó szabályokat és az ajánlattevőnek az ajánlat elkészítésével kapcsolatos kötelezettségeire vonatkozó szabályokat is.

Az ajánlattételi és a részvételi jelentkezési határidővel kapcsolatban a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 74. §-ának (6) bekezdése, illetve 107. §-ának (2) bekezdése egyaránt azt írja elő, hogy „Az ajánlattételi/részvételre jelentkezési határidőt minden esetben úgy kell meghatározni, hogy elegendő időtartam álljon rendelkezésre a megfelelő ajánlattételhez/részvételi jelentkezéshez.” Továbbá mindkét határidőt – azok lejárta előtt – meg lehet hosszabbítani.

Tehát ha az ajánlattevő azt érzékeli, hogy az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő már a felhívás megjelenésekor nem elegendő arra, hogy a hatóságok szokásos munkamenete mellett a szükséges igazolásokat be lehessen szerezni, akkor a felhívás a Kbt. idézett szabályaiba ütközik, és azt kell próbálni elérni, hogy ajánlatkérő az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidőre vonatkozó szabályokat tartsa be, és ennek érdekében hosszabbítsa meg az ajánlattételi/részvételi határidőt. Az ajánlattevőnek nem lehet arra számítania, hogy majd a hiánypótlás időszaka alatt lehet az időre el nem készült igazolásokat beszerezni.

Az ajánlatot/részvételi jelentkezést pedig ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek a Kbt. 70. §-ának (1) bekezdése, illetve 104. §-ának (1) bekezdése alapján „a felhívásban és a dokumentációban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania”. Tehát az ajánlattevő/részvételre jelentkező feladata, hogy a felhívást és dokumentációt időben és alaposan tanulmányozza, megállapítsa, hogy az ajánlatnak/részvételi jelentkezésnek mit kell tartalmaznia. Továbbá, ha valami nem egyértelmű a felhívásban vagy a dokumentációban, az ajánlattevő/részvételre jelentkező kiegészítő tájékoztatást kérhet.

Ezen idézett szabályok betartása esetén tehát nem fordulhat elő az, hogy az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő alatt ne lehessen beszerezni az igazolásokat, vagy hogy az ajánlattevő/részvételre jelentkező ne mérje fel az ajánlat/részvételi jelentkezés minden szükséges elemét.

Fentiekből következően a hiánypótlás jogintézményének elsődleges célja, hogy az ajánlattevő az ajánlat/részvételi jelentkezés olyan hiányosságait pótolja, melyek a felhívás és dokumentáció megfelelő ismerete alapján készített ajánlatában/részvételi jelentkezésében véletlenül nem megfelelően szerepelnek (például egy oldalt nem számoztak meg vagy nem szignáltak). A hiánypótlás jogintézményének nem kifejezett célja az, hogy olyan iratokkal egészítse ki az ajánlatot/részvételi jelentkezést az ajánlattevő/részvételre jelentkező, melyek szükségességét saját gondatlanságából nem ismerte vagy az iratokat az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő alatt nem lehetett beszerezni a hatóságok szokásos munkamenete mellett.

A hiánypótlás funkciójának fenti értelmezése természetesen nem kívánja korlátozni a pótolható hiányok körét, mely a Kbt. 83. §-ának (7) bekezdéséből, illetve 112. §-ának (3) bekezdéséből következik, de ebből az értelmezésből

lehet levezetni azt az álláspontot, hogy megfelelő hosszúságú ajánlattételi/részvételi határidő esetén a hiánypótlási határidő mértéke lehet 1-2 nap is, mivel az ajánlat/részvételi jelentkezés teljes körűségét és megfelelőségét az ajánlattételi/részvételi határidő alatt kellett biztosítani.

A hiánypótlási határidő meghatározásánál arra kell figyelnie az ajánlatkérőnek, hogy az esélyegyenlőséget ne sértse. Így, ha vannak közelebbi és távolabbi székhelyű ajánlattevők, a távolabbiak számára ne váljon lehetetlenné a hiánypótlás teljesítése, illetve ha vannak külföldön honos ajánlattevők, a hiánypótlási határidő megállapítása során a fordítások elkészíttetéséhez szükséges időt is figyelembe kell venni.

Válaszadó: Dr. Dessewffy Anna

Minimálár

Minimálár meghatározásának jogszerűsége

16. Ajánlatkérőnek van-e lehetősége arra, hogy az irreálisan alacsony árat tartalmazó ajánlatok megelőzése érdekében az eljárást megindító felhívásban megjelölje azt az értéket, amely alatti összegű ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot kirívóan alacsonynak értékel, és mint ilyent a Kbt. 88. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján érvénytelennek nyilvánít?

A válasz röviden: nincs lehetőség ún. minimumár vagy küszöbérték meghatározására.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 86. §-a tartalmazza az ajánlatkérőt, illetve az ajánlattevőt érintő kötelező jellegű előírásokat a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatás esetében.

A Kbt. 86. §-ának (1) bekezdése szerint, ha az ajánlat kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmaz, az ajánlatkérő az általa lényegesnek tartott ajánlati elemekre vonatkozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni. Az ajánlatkérőnek erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesítenie kell.

A Kbt. 86. §-ának (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésre álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, ennek során írásban tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.

A Kbt. 88. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján az ajánlat érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati felhívásban és a dokumentációban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. A Kbt. 88. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján az ajánlat érvénytelen, ha kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz.

A fentiek szerint az ajánlatkérő köteles indokolást kérni a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatás eseté-

ben. Ezt követően az ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésre álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról. A Kbt. vonatkozó előírásai alapján az ajánlatkérő nem nyilváníthatja automatikusan érvénytelennek az adott ajánlatot. A Kbt. a kirívóan alacsony értékűnek tűnő ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatok vizsgálatára vonatkozó alapos és részletes eljárását éppen abból a célból írta elő, hogy lehetővé tegye a különösen alacsony értékűnek tűnő ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot benyújtó ajánlattevők számára ajánlatuk komolyságának bizonyítását, azt, hogy magyarázatot adhassanak árkiszámítási módszereikről. Amennyiben az ajánlatkérő ezt nem biztosítja, megghiúsul a fenti cél. Az ajánlatkérő ezért köteles lefolytatni egy „párbeszédet”, amelynek során az adott ajánlattevőt fel kell szólítani indoklásra, majd ezt követően kell megvizsgálnia, hogy az ajánlat valóban kirívóan alacsonynak értékelhető ellenszolgáltatást tartalmaz-e. Az ajánlatkérőnek az adott eset összes körülményét figyelembe véve kell tehát döntenie arról, hogy egy ajánlat irreálisan alacsony kötelezettségvállalást tartalmaz-e.

Fentiek értelmében a Kbt.-nek a kirívóan alacsony ellenszolgáltatásra vonatkozó szabályai nem adnak lehetőséget arra, hogy az ajánlatkérő a felhívásban olyan értelmű érvénytelenségi kikötést fogalmazzon meg, amely alapján a Kbt. 86. §-ában foglalt jogintézmény alkalmazása ellehetetlenül.

Jogszerűtlen tehát az olyan ajánlatkérői kikötés, amely minimumértéket határoz meg.

Válaszadó: Dr. Bozzay Erika

Kirívóan alacsony ellenszolgáltatás

A kirívóan alacsony ellenszolgáltatás megítélése

17. Milyen körülmények fennállása esetén szükséges az ajánlatkérőnek az ajánlattevő által megajánlott ellenszolgáltatást kirívóan alacsonynak értékelni és ezáltal a lényegesnek tartott ajánlati elemekre vonatkozóan az ajánlattevőtől írásbeli indokolást kérni?

A következetes közbeszerzési döntőbizottsági gyakorlat szerint a kirívóan alacsony ár megítélésének viszonyítási alapja elsődlegesen a szerződés ajánlatkérő elvárásainak megfelelő módon történő teljesíthetősége és a többi ajánlattevő által megajánlott ár, amely iránymutatásul szolgálhat a közbeszerzés tárgya tekintetében az aktuális piaci árviszonyok tekintetében is.

Amennyiben az ajánlatkérő megállapítása szerint az ajánlattevő által kért ellenszolgáltatás a többi érvényes árajánlat megközelítőleg azonos árszintjéhez képest lényegesen alacsonyabb, akkor az ajánlati árak nagyságrendje közötti eltérés önmagában megalapozza azt az

ajánlatkérői kötelezettséget, hogy a lényegesnek tartott ajánlati elemekre vonatkozóan írásbeli indokolást kérjen az érintett ajánlattevőtől.

A jogszabályi rendelkezésből ugyanakkor az is kitűnik, hogy az ajánlatkérőnek kell egyértelműen megjelölnie azokat az általa lényegesnek tartott és vitatott ajánlati elemeket, amelyek esetében a kért ellenszolgáltatás összegét lényegesen alacsonyabbnak tartja más ajánlatok ugyanazon ajánlati eleménél. Erre azért is szükség van, mivel a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás megítélése során az ajánlatkérő kötelessége, hogy a rendelkezésre álló nyilatkozatok, dokumentumok alapján megvizsgálja az ajánlati elemek valóságtartalmát és meggyőződjön az ajánlati elemek megalapozottságáról.

Ugyanakkor arra is szükséges felhívni a figyelmet, hogy a felhívott ajánlattevőnek viszont az a kötelessége, hogy az ajánlatkérő által megjelölt körben olyan információkat és egyéb, a nyilatkozatai megalapozottságát alátámasztó bizonyítékokat szolgáltatson, amelyek alapján az ajánlatkérő az ellenszolgáltatás kirívóan alacsony vagy az aktuális piaci viszonyoknak megfelelő voltát megítélheti. Ezen információk hiányában ugyanis az ajánlatkérő csak a rendelkezésre álló információkat veheti döntése meghozatala során figyelembe. Ennek részeként pedig köteles az ajánlatot érvénytelennek nyilvánítani, ha nem tartja elfogadhatónak és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőnek az indokolást. Az ajánlatkérő vizsgálata során csak objektív alapú indokolást vehet figyelembe, mint például a kivételesen előnyös körülmények, az alkalmazott módszer gazdaságossága, az eredetiség vagy a támogatás tényének fennállása.

A teljesség igényével megemlítendő, hogy arra vonatkozóan nem adható általános iránymutatás, hogy az ajánlati árak között milyen nagyságrendű százalékos eltérés tekinthető kirívóan alacsonynak, e vonatkozásban a beszerzés tárgyából és jellegéből kell kiindulni [például hitelfelvétel esetén a kamatlábak közötti kisebb nominális eltérés is okot adhat a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) 86. §-ának alkalmazására, ugyanakkor egyes szolgáltatásoknál (például könyvvizsgálói, illetve marketing szolgáltatások) vagy építési beruházások esetén jelentősebb nominális eltérések sem jelentenek feltétlenül kirívóan alacsony ellenszolgáltatást].

Fontos kiemelni azt is, hogy az ajánlatkérőnek nem arról kell meggyőződnie, hogy az ajánlattevő által kért ellenszolgáltatás a többi ajánlattevő ajánlati árához képest – akár lényegesen – alacsonyabb, hanem azt kell vizsgálnia, hogy a kért ellenszolgáltatás kirívóan alacsony-e, az ajánlati elemek ezzel összefüggésben kellően megalapozottak-e, illetve a vitatott elemek tekintetében kifejtett írásbeli indokolás a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető-e.

Válaszadó: Dr. Kardkovács Kolos

Az eredménytelenség elkerülése

18. Figyelemmel arra, hogy a rendelkezésünkre álló pénzügyi fedezetet rövid időn belül fel kell használnunk, fontos számunkra, hogy közbeszerzési eljárásunk eredményes legyen. Hogyan lehet azt elősegíteni, hogy az eljárást ne kelljen eredménytelenné nyilvánítanunk?

Az eljárás eredménytelenségének okait a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 92. §-a határozza meg. E szerint az eredménytelenségnek hét esete lehet.

Az eredménytelenségi okok, és azok kivédésének lehetőségei:

1. Az eljárás azért lesz eredménytelen, mert egyetlen ajánlattevő sem nyújtott be ajánlatot.

Ennek számos oka lehet, kockázata csökkenthető azzal, ha az ajánlatkérő a szerződési feltételeket alaposan átgondolja, és általában elfogadott feltételeket határoz meg. Előfordulhat, hogy a megvalósítandó közbeszerzést érdemes kisebb, kezelhetőbb részekben megvalósítani. Természetesen ez nem történhet abból a célból, hogy a közbeszerzés becsült értéke ne érje el valamelyik értékhatárt. Speciálisabb beszerzés esetén, vagy nem tipikusan közbeszerzési eljárás keretében beszerzett tárgyak esetén érdemes megfontolni a felhívásnak a hivatalos fórumokon kívül más helyen történő közzétételét is, a Kbt. 47. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett.

2. Az eljárás azért lesz eredménytelen, mivel kizárólag érvénytelen ajánlatokat nyújtottak be.

Az ajánlatok érvénytelenségének esélye csökkenthető egyszerű, áttekinthető, közérthetően megfogalmazott előírásokkal. A dokumentációban lehetőség van pontos útmutató készítésére az ajánlat/részvételi jelentkezés összeállításához, és nyilatkozatminták, egyéb dokumentumminták rendelkezésre bocsátására. Ez nagymértékben csökkenti a formai hibák előfordulását. A leghatékonyabb megoldás az eredménytelenség ezen okból történő felmerülésének megakadályozására a teljes körű hiánypótlás előírása. Ez esetben oda kell figyelni, hogy az eljárás során elég idő álljon rendelkezésre a hiánypótlásra.

3. Az eljárás eredménytelenségének oka lehet az is, hogy egyik ajánlattevő sem vagy az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő sem tesz – az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet mértékére tekintettel – megfelelő ajánlatot.

Ez elsősorban az eljárás előkészítése során a becsült érték helytelen meghatározásából adódhat, ezért ennek során körültekintően kell eljárni. A becsült érték meghatározásához pontos piacfelmérés szükséges, amihez érdemes szakértőt igénybe venni vagy tájékoztató árajánlatokat

beszerezni. Utóbbi esetben a tájékoztató árajánlat nem lehet a Ptk. szerinti árajánlat. A Kbt. 10. §-a (6) bekezdésének a) pontja értelmében nem eredményez összeférhetlenséget az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet-, illetőleg piacfelmérés, ha az ajánlatkérő a közbeszerzés becsült értékének felmérése érdekében a közbeszerzés megkezdése időpontjának megjelölése nélkül, kizárólag a felmérés érdekében szükséges adatokat közölve kér tájékoztatást, feltéve, hogy nem közöl az árajánlatkéréssel érintett ajánlattevőkkel a közbeszerzési eljárás során az összes ajánlattevő (részvételre jelentkező) részére rendelkezésre bocsátandó adatok körét meghaladó információt. Erre a tájékoztatás kérése során érdemes hivatkozni.

Megjegyzem, hogy a nemzeti eljárásrend szabályai körében rögzített szabályokra tekintettel a nyílt eljárásban és a meghívásos eljárás ajánlattételei szakaszában a pénzügyi fedezetet meghaladó ajánlatok vagy legjobb ajánlat nem feltétlenül jár az eredménytelenség következményével, ugyanis az ajánlatkérőnek lehetősége van tárgyalások kezdeményezésére [Kbt. 254. §, 256. § (3) bek.].

A további négy eredménytelenségi ok elkerülésére az ajánlatkérőnek nincsenek vagy csak nagyon korlátozottak a lehetőségei. Ezek:

- Az ajánlatkérő az eljárást a szerződés megkötésére, illetőleg teljesítésére képtelenné válása miatt (Kbt. 82. §) eredménytelenné nyilvánítja.

- Valamelyik ajánlattevőnek az eljárás tisztaságát vagy a többi ajánlattevő érdekeit súlyosan sértő cselekménye miatt az ajánlatkérő az eljárás érvénytelenítéséről dönt.

- A békéltetési eljárás alapján az ajánlatkérő az eljárás érvénytelenítéséről dönt.

- A Közbeszerzési Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérő valamely döntését, és az ajánlatkérő új közbeszerzési eljárás lefolytatását határozza el, vagy eláll az eljárás lefolytatásának szándékától.

Az utolsó két esetre nyilván jogsértés hiányában nem kerül sor. A jogsértések elkerüléséhez elengedhetetlen a közbeszerzési eljárás előkészítése és lefolytatása során a megfelelő szakértelem biztosítása, esetleg hivatalos közbeszerzési tanácsadó bevonása.

Az eljárás tisztaságát, vagy a többi ajánlattevő érdekeit sértő cselekmény szerencsére igen ritka. Ezt például a tárgyalások kellő szabályozottságával és szigorú rend szerinti vezetésével lehet elkerülni. Emellett itt az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról az ajánlatkérő dönt, így alkalma van más lehetőség megvizsgálására is.

Azon eredménytelenségi ok, amely az ajánlatkérőnek a szerződés megkötésére, illetőleg teljesítésére képtelenné válása miatt következik be, túlmutat az adott közbeszerzés keretein, éppen ezért kivédésére sem adhatók javaslatok.

Fentiek alapján az eljárás eredménytelenségének esélye csökkenthető, hangsúlyozzuk azonban, hogy teljesen kizárni nem lehet.

Válaszadó: Dr. Balogh László Csaba

A piacon kínált akciók igénybevételének lehetősége

19. Közzolgáltatóként milyen lehetőség van a Kbt. szabályaival összhangban szerződést kötni olyan áruk tartós bérletére vagy megvételére, amelyet valamely piaci szereplő különösen kedvező feltételek mellett kínál?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) – szigorú feltételek mellett, de – lehetővé teszi a piacon kínált különböző akciók kihasználását. Nem lehet ugyan ilyen esetben sem eltekinteni a közbeszerzési eljárás lefolytatásától, vagyis nem lehet közvetlenül szerződést kötni az ajánlatkérő megítélése szerint kivételesen kedvező feltételeket felajánló szervezettel, de arra lehetőséget biztosít a törvény, hogy nyílt vagy meghívásos eljárás helyett hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást folytasson le az ajánlatkérő, méghozzá úgy, hogy az ajánlattételi felhívást a kivételesen kedvező feltételeket felajánló szervezet részére közvetlenül küldheti meg az ajánlatkérő. A verseny biztosítása érdekében azonban még két további ajánlattevőnek is meg kell küldeni az ajánlattételi felhívást.

A fentiek szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást az ajánlatkérő árubeszerzés esetében a Kbt. 225. §-a (3) bekezdésének c) pontja értelmében akkor alkalmazhatja, ha a beszerzés kivételesen kedvező feltételei csak rövid ideig állnak fenn és az ellenszolgáltatás a piaci árakhoz képest lényegesen alacsonyabb, továbbá a kedvező feltételek igénybevétele más eljárás alkalmazása esetén meghiúsulna.

A Kbt. több kötelező feltétel együttes fennállásához köti tehát ezen eljárásfajta alkalmazását. Elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy mi képezi a beszerzés tárgyát, ugyanis ehhez képest ítélni lehet meg a választott eljárásfajta feltételeinek a megléte. A Kbt. kizárólag árubeszerzés esetében engedi meg az adott eljárásfajta alkalmazását.

Ezt követően vizsgálni kell a kivételesen kedvező feltételek fennállását. A jogalkotó a Kbt. 225. §-a (3) bekezdésének c) pontjában általános meghatározást adott azzal, hogy kivételesen kedvező feltételek fennállását írta elő. Ezen feltétel teljesülése minden esetben egyedileg vizsgálendő, mely magában foglalja mind az ajánlatkérői igényhez képesti, mind a piac által nyújtott lehetőségekhez képesti kedvező feltételeket. Ez részletes elemzését igényli a beszerzendő áruk piacának, és ezen belül is elsősorban azt kell vizsgálni, hogy melyek az általánosnak nevezhető és elfogadott kereskedelmi és pénzügyi feltételek, hiszen ehhez viszonyítva lehet megállapítani a beszerzési feltételek kivételesen kedvező voltát. Ebből is következően abban az esetben lehetne minden kétséget kizáró következtetést levonni a feltételek nem előnyösségére,

amennyiben a piaci beszerzési statisztikák kedvezőbb feltételű beszerzési kínálatot tartalmaznának, mint amennyiért az ajánlatkérő a maga számára kedvezőnek minősített feltételek mellett beszerezni kívánja az adott terméket.

Vizsgálni szükséges továbbá, hogy a kivételesen kedvező beszerzési feltételek mennyi ideig állnak fenn, és ezen időtartam alatt van-e lehetőség a Kbt. szerinti valamely hirdetménnyel induló eljárásfajta lefolytatására. Így például, amennyiben egy adott hirdetési ajánlat azt a kikötést tartalmazza, hogy az a megjelenéstől számítva 30 napig érvényes, akkor a továbbiakban azt kell vizsgálni, hogy a Kbt. által biztosított hirdetményes közbeszerzési eljárásfajtaikat és az azok lefolytatása során megállapítható legrövidebb részvételi jelentkezési, illetve ajánlattételi határidőket, továbbá a hirdetmények megjelenésének, a jelentkezések, ajánlatok bírálatának időszükségletét figyelembe véve van-e olyan eljárásfajta, amelynek keretében a megszabott 30 napos időtartamon belül a közbeszerzési eljárás befejezése garantálható.

Fontos még megjegyezni, hogy mint minden hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásnál, itt is érvényesül a Közbeszerzési Döntőbizottság kontrollja, vagyis a Döntőbizottságot tájékoztatni kell az eljárás megkezdéséről.

Válaszadó: Dr. Bozzay Erika

Gyorsított eljárás alkalmazása

A gyorsított eljárás alkalmazhatósága hosszabb időtartamra kötendő szerződések esetében

20. A gyorsított eljárás alkalmazási feltételei nemrég megváltoztak, enyhültek a jogharmonizációs követelmények alapján. Mindazonáltal lehetséges-e gyorsított eljárás alkalmazásával olyan szerződést kötni, mely tíz évre szól?

Válaszunkat kétfelé bontanánk.

Egyfelől a kérdésben szereplő állítással nem lehet teljes mértékben egyetérteni, mivel a gyorsított eljárás alkalmazásának törvényi előfeltételei nem az újabb közösségi irányelvek alapján szükségessé vált jogharmonizációs lépések miatt változtak.

Az újabb közbeszerzési irányelv (2004/18/EK irányelv 38. cikkének 8. pontja) a gyorsított közbeszerzési eljárás esetében ugyanolyan módon szabályozza az alkalmazási feltételt, mint a régebbi irányelvek (92/50/EGK irányelv, 93/36/EGK irányelv, 93/38/EGK irányelv).

A magyar jogalkotó döntött úgy, hogy enyhíti a gyorsított eljárás alkalmazhatósági szabályát; és ezt megtehetette az európai közösségi jog alapján. (Megjegyezzük, hogy a korábbi, szigorúbb szabályozás sem volt ellentétes a közösségi joggal, sem abba ütköző.)

A 2005. évi CLXXII. törvénnyel történt módosítást megelőzően a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) a gyorsított eljárást kizárólag rendkívüli sürgősség okán tette lehetővé, és a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények nem eredhettek az ajánlatkérő mulasztásából. Az említett törvénymódosítást követően a jelenleg hatályos szabályozás már csak a sürgősség helyzetét követeli meg [Kbt. 136. § (1) bek.]. Kiemelendő az a rendelkezés, hogy az ajánlatkérőnek a gyorsított eljárás alkalmazásának indokát az eljárást megindító hirdetményben meg kell adnia, amely garanciát jelenthet a gyorsítás nem indokolt igénybe vételével szemben.

Másfelől a konkrét kérdésre nem lehet egyértelmű választ adni. A Kbt. ugyanis nem mondja ki, hogy ezen eljárás alkalmazása révén például milyen időtartamra szóló szerződések köthetők, vagy milyen egyéb körülményeket kell mérlegelni azon túl, hogy ilyen eljárás csak akkor alkalmazható, ha sürgősség miatt az egyébként előírt határidők (részvételi, ajánlattételi határidők) nem lennének betarthatóak [Kbt. 136. § (1) bek.].

A magunk részéről azt hangsúlyozzuk, hogy a gyorsított eljárás könnyebb alkalmazhatósága mellett is komolyan kell venni ezen eljárás kivételes jellegét; hiszen például az ebben az eljárásban megengedett minimum határidők eléggé rövidnek értékelhetők.

A hatályos Kbt. tehát már nem mondja ki, hogy ez a sürgősségi helyzet nem eredhet az ajánlatkérő mulasztásából, ugyanakkor nehezen lenne elfogadható az, ha az ajánlatkérő késlekedését az ajánlattevőkre kívánná áthárítani. A sürgősségi ok elvileg egy adott helyzet gyors kezelését, egy előre nem igazán belátható határidő betartását stb. jelentené. Az ajánlatkérői mulasztásból eredő sürgősségi helyzet „elfogadása” viszont eléggé parttalaná tenné ezen eljárás alkalmazását.

Mindemellett számunkra nem érthető, nem értelmezhető, hogy sürgősségi helyzetben miként kerülhet sor egy tíz évre szóló szerződés megkötésére. Az indokolást javasolt legelőször megnézni, értékelni.

Válaszadó: Dr. Németh Anita

Egyszerű eljárás

Az ajánlattételi felhívás közzétételének kötelezettsége egyszerű eljárásban

21. Kérdésünk, hogy eszközbeszerzés esetén, amennyiben a közbeszerzés becsült értéke nettó 15,7 millió forint, a módosított közbeszerzési törvény alapján szükséges-e hirdetményt megjelentetni vagy lehetőségünk van az általunk felhívni kívánt ajánlattevők közvetlen megkeresésére?

A Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény a nemzeti eljárásrendben az áru-

beszerzésekre irányadó közbeszerzési értékhatár összegét 25 millió forintról 30 millió forintra emelte. Tekintettel arra, hogy az egyszerű eljárásokra vonatkozó szabályozás e tekintetben nem módosult [lásd a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) 299. §-át], az ajánlatkérő a Közbeszerzési Értesítőben akkor köteles közzétenni az egyszerű közbeszerzési eljárás ajánlattételi felhívását, ha a közbeszerzési eljárás tárgya az irányadó nemzeti értékhatár felét, azaz a 15 millió forintot eléri, vagy meghaladja.

Figyelemmel arra, hogy az Önök által tervezett nettó 15,7 millió forintos eszközbeszerzés becsült értéke meghaladja a 2005. évi CLIII. törvényben az árubeszerzésekre meghatározott, 2006. január 1-jétől hatályos nemzeti értékhatár felét, ezért eljárásukat hirdetmény közzétételével kell lefolytatniuk.

Válaszadó: Dr. Buda György

Dokumentáció készítésének kötelezettsége egyszerű eljárásban a kivitelezésre irányuló építési beruházások esetében

22. Kell-e ajánlati dokumentációt összeállítani egyszerű közbeszerzési eljárásban, ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás? Ha igen, mit kell minimálisan tartalmaznia a dokumentációnak?

Az egyszerű közbeszerzési eljárás esetén a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) olyan kodifikációs technikát követ, amely során egyes szabályok rögzítése mellett alapvetően a közösségi eljárásrend vonatkozásában részletesen meghatározott szabályokra történik visszautalás.

A közösségi eljárásrendben a Kbt. előírja, hogy az ajánlatkérő – a megfelelő ajánlattétel elősegítése érdekében – dokumentációt köteles készíteni. Lényegében ezt ismétli meg a törvény a nemzeti eljárásrend esetében is, amikor a dokumentációkészítési kötelezettséget tartalmazó jogszabályi rendelkezés kötelező alkalmazását rendeli el.

Ugyanakkor egyszerű eljárásban „főszabályként” a törvényből levezethetően dokumentációt nem kell készíteni. Ez alól jelent kivételt az építési beruházások esetében alkalmazandó részletes szabályokról szóló – a Kbt. felhatalmazása alapján kiadott – 162/2004. (V. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.), amely kötelező jelleggel írja elő, hogy kivitelezésre irányuló építési beruházás esetén az ajánlatkérőnek a dokumentációt azokban az esetekben is el kell készítenie, amelyekben a Kbt. egyébként nem teszi kötelezővé a dokumentáció készítését. A KR. egyebekben rendelkezik arról is, hogy a dokumentációnak minimálisan milyen tartalommal kell elkészülnie. Eszerint a kivitelezésre irányuló építési beruházás esetén a dokumentáció tartalmát úgy kell megállapítani, hogy az a KR. 1. mellékletében foglaltakon túl tartalmazza a meglévő építmé-

nyekre, illetve az érintett építményrészre vonatkozó alapadatokat, felméréseket, műszaki leírásokat és terveket, a munkavégzést érintő műszaki szakvéleményeket; azon jogszabályok megjelölését, amelyeknek való megfelelést az ajánlatkérő érvényességi feltételként határozza meg; a munkavégzést lényegesen befolyásoló feltételeket; a munkavégzés körülményeire vonatkozó különleges követelményeket és körülményeket. A dokumentációt egyebekben úgy kell összeállítani, hogy az egyértelműen tegye lehetővé eltérő kivitelezési technológiák, építési módok alkalmazását és összevethetőségét. Ugyanígy a dokumentációban az ajánlatkérőnek részletesen meg kell határozni, hogy az építési beruházás során, illetve a tervezett és felhasznált anyagokra, késztermékekre és berendezésekre vonatkozóan mely szabványok alkalmazását kívánja meg és az azoknak való megfelelés igazolása milyen módon történik, ha annak módját jogszabály nem írja elő.

Válaszadó: Dr. Kardkovács Kolos

Egy ajánlat elbírálhatósága egyszerű közbeszerzési eljárásban

23. Az IT eszközök beszerzésére vonatkozó egyszerű eljárásunkban a kitűzött határidőre csak egy ajánlat érkezett, kérdésünk, hogy megkezdhetjük-e ennek értékelését vagy érvénytelen az eljárásunk? Utóbbi esetben mi a teendő a beérkezett ajánlattal?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 2006. január 15-én hatályba lépett módosítása óta az egyszerű eljárásban sem jár az eljárás eredménytelenségével (illetve megismétlésének szükségességével) az, ha az eljárásban mindössze egy (vagy esetleg két) ajánlat érkezik be.

Amennyiben Önök a Kbt. 299. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti hirdetmény közzététele nélkül induló egyszerű közbeszerzési eljárást folytatták le, akkor a Kbt. 300. §-ának (1) bekezdése alapján kell eljárniuk. Tehát választhatnak, hogy a beérkezett ajánlatot értékelik vagy a beérkezett egy ajánlat felbontása nélkül újabb ajánlattételre hívnak fel. Ebben az esetben legalább még két ajánlattevőnek kell ismételtlen kiküldeniük a felhívást. Azt az egy ajánlattevőt, aki ajánlatot nyújtott be újra fel kell hívnunk ajánlattételre. Ha a felhívás tartalma nem változott, akkor neki elegendő nyilatkozni, hogy fenntartja a már benyújtott ajánlatát. Ha a felhívás tartalma változott (például műszaki tartalmát illetően) akkor ő is csak új, az új kiírásnak megfelelő ajánlat benyújtásával vehet részt az eljárásban.

Amennyiben hirdetményes egyszerű eljárást alkalmaztak [Kbt. 299. § (1) bek. a), c) pont], úgy egy ajánlat beérkezése esetén is el kell végezniük az értékelést.

Engedjék meg végezetül, hogy szíves figyelmükbe ajánljuk: a közbeszerzési eljárás csak eredménytelen

lehet, nem érvénytelen. Érvénytelenségről csak az egyes ajánlatok/részvételi jelentkezések vonatkozásában beszélhetünk.

Válaszadó: Dr. Buda György

A közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződések teljesítése, módosítása

Törvénybe ütköző szerződésmódosítás elleni jogorvoslat lehetősége

24. Önkormányzatunk által 2002-ben lefolytatott közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződés módosítására az új közbeszerzési törvény hatálybalépése után került sor. A szerződés módosítására melyik jogszabály rendelkezési az irányadóak? Ha valaki törvénybe ütközőnek véli a szerződésmódosítást, akkor emiatt melyik közbeszerzési törvény alapján tud fellépni?

Az új Kbt. (a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény) hatálybalépése előtt megkezdett és lebonyolított közbeszerzési eljárások alapján kötött szerződések jogsértő módosítása esetén még a régi Kbt. (a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény) alapján lehetséges jogorvoslatot kérni.

Az új Kbt. ugyanis e tekintetben akként rendelkezik, hogy szabályai csak a hatálybalépése (főszabályként 2004. május 1-je) után megkezdett közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre és az azokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárásokra alkalmazandóak [új Kbt. 401. § (1) bek.]. [A közbeszerzési eljárás, illetve a közbeszerzés megkezdését a Kbt. definiálja, lásd: új Kbt. 35. § (2) bekezdés, 179. § (3) bekezdés, 245. § (4) bekezdés, 298. § (2) bekezdés.]

Amennyiben tehát a közbeszerzési eljárás megkezdésére még a régi Kbt. alapján került sor, a régi Kbt.-t alkalmazva lehet fellépni a törvénybe ütköző szerződésmódosítás miatt még akkor is, ha erre a módosításra az új Kbt. hatálybalépése után került sor.

Mindennek persze abból a szempontból van jelentősége jelen esetben, hogy melyik szervhez és milyen tartalmú kérelemmel fordulhat a jogsértéssel érintett, hiszen egyébként a régi és az új Kbt. alapvetően azonosan rendelkezik arról a kérdéssel, hogy a felek mikor módosíthatják jogszerűen a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződést [lásd a régi Kbt. 73. §-ának (1) bekezdését és az új Kbt. 303. §-át].

A régi Kbt. alapján ugyanis a 73. §-ának (1) bekezdésében ütköző szerződésmódosítás megállapítása (semmisség) a bíróság hatáskörébe tartozik [rég. Kbt. 76. §]. Az új Kbt. 303. §-ának szabályába ütköző szerződésmódosítás esetén pedig már a Közbeszerzési Döntőbizottságnak is

van hatásköre, de csak annyiban, hogy megállapíthatja a jogsértés megtörténtét, és emellett bírságot szabhat ki [új Kbt. 318. § (2) bek., 340. § (6)–(7) bek.].

Válaszadó: Dr. Németh Anita

A semmisség megállapítása

25. Van-e jogi lehetőség és milyen feltételekkel a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések semmisségének megállapítására?

A semmisség megállapítása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések esetében is kérhető, ám fontos kiemelni, hogy azt nem a közigazgatási határozatot felülvizsgáló bíróságtól kell kérni, hanem ettől független polgári eljárás keretében. Ennek ellenére korábban a gyakorlatban számos esetben előfordult, hogy az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésével szembeni jogorvoslat keretében a sérelmet szenvedett fél a közigazgatási határozatot felülvizsgáló bíróságtól kérte megállapítani a közbeszerzési eljárás eredményeként vagy éppen annak mellőzésével megkötött szerződés semmisségét. A közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben azonban a bíróságnak nincs lehetősége a határozattal érintett közbeszerzési eljárás egészének felülvizsgálatára csakúgy, mint az egyes szerződések törvényességének kérdésében állást foglalni. Ennek megfelelően e perekben a bíróság elsősorban azt vizsgálja, hogy a közigazgatási határozat érdemben megfelel-e a jogszabályoknak. Ezzel összefüggésben a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szövege is egyértelművé teszi, hogy a törvény megsértésén alapuló bármely polgári jogi igény érvényesítésének feltétele a jogsértésnek a Közbeszerzési Döntőbizottság – vagy bírósági felülvizsgálat esetén a közigazgatási bíróság – általi megállapítása. Ennek megfelelően a Kbt. rendelkezései szerint a döntőbizottsági jogorvoslati eljárás lefolytatása előfeltétele a semmisségi és kártérítési perek megindíthatóságának.

Válaszadó: Dr. Kardkovács Kolos

KÖNYVESPOLC

Közbeszerzés CD-melléklettel

2006. januári módosításokkal átdolgozott,
második kiadás

Szerzők: Berényi Lajos – Bozzay Erika
– Buda György – Deák Krisztina
– Engler Magdolna – Gáspár Emőke
– Hámosi András – Kalmárné Diósy Ildikó – Kardkovács Kolos
– Kothenecz Éva – Lukács Andrea – Maszlag Gábor – Nagy Ágnes
Szerkesztő – lektor: Fribiczter Gabriella

Megjelenés: 2006. IV. negyedév

Ár: 9800 Ft + áfa

A hirdetmény módosítása a nemzeti és az egyszerű eljárásban

26. Szeretnénk útmutatást kérni arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet módosítani a Kbt. VI. és VII. fejezete (nemzeti eljárásrend), illetőleg a Kbt. IV. része (egyszerű eljárásrend) szerinti közbeszerzési eljárások ajánlati/részvételi felhívását?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) VI. és VII. fejezete (nemzeti eljárásrend), illetőleg a Kbt. IV. része (egyszerű eljárásrend) szerinti ajánlati/ajánlattételi/részvételi felhívások módosítását a 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Hirdetményminta rendelet) 15. számú hirdetményminta-jának kitöltésével és megküldésével kell kezdeményezni. A hirdetményminta kitöltéséhez a Hirdetményminta rendelet útmutatóját is tartalmaz.

A módosító hirdetményben fel kell tüntetni az eredeti hirdetményre vonatkozó információkat [Közbeszerzési Értesítő (a továbbiakban: KÉ) nyilvántartási szám, hirdetmény típusa, a hirdetmény feladásának dátuma]. Meg kell adni továbbá a hirdetmény azon pontjait, amelyeket a módosítás érint (az eredeti hirdetményben szereplő adatot, információt, valamint a módosítás folytán a hirdetménybe bekerülő új adatot, információt is fel kell tüntetni).

Az előzőeken túlmenően új ajánlattételi/részvételi határidőt is meg kell állapítani. Természetesen ennek során a Kbt. minimum-határidőkre vonatkozó előírásaira is figyelemmel kell lenni.

Hangsúlyozandó, hogy a Kbt. szerint a módosító hirdetményt az eredeti ajánlattételi/részvételi határidő lejárta előtt kell közzétenni, vagyis annak az eredeti határidő lejártáig meg is kell jelennie a Közbeszerzési Értesítőben, nem elegendő az, ha eddig az időpontig az ajánlatkérő feladja azt közzététel céljából [Kbt. 76. § (1) bek.]. Mivel a Szerkesztőbizottságnak a megküldött hirdetményt a feladást követően legkésőbb tizenkét napon belül, gyorsított eljárás, illetve a hirdetmény elektronikus feladása esetében pedig öt napon belül kell közzétenni, a hirdetmény feladásánál ezt az időtartamot is figyelembe kell venni.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

*Várjuk kérdéseit:
kozbeszerzeslap@complex.hu*

Hirdetmény visszavonása a közösségi eljárásban

27. A közösségi eljárásban tettünk közzé hirdetményt, de felmerült az, hogy esetleg annak visszavonására kényszerülünk. Kérdésünk, hogy hogyan és meddig lehet visszavonni a felhívást?

Tekintettel arra, hogy a közösségi eljárásrend [a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) IV. és V. fejezete] szerinti eljárások hirdetményminta-jait tartalmazó 1564/2005/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) nem tartalmaz a felhívások visszavonására szolgáló külön hirdetményminta-ját, a hirdetmények visszavonása ugyanazon hirdetményminta-jal történhet, mint amely az eljárás megindítására is szolgált. (Például amennyiben az ajánlatkérő IV. fejezet szerinti nyílt eljárást indított az EK rendelet II. számú hirdetményminta-jával, a hirdetmény visszavonását is a II. számú melléklet kitöltésével kell kezdeményeznie.)

Az Európai Unió Hivatalos Lapja Kiadványhivatalának gyakorlata szerint kötelező kitölteni az ajánlatkérőre (I.1., I.2. pontok), valamint a beszerzés tárgyára (II.1.2., II.1.5., II.1.6. pontok „Fő tárgy” rovata) vonatkozó pontokat, továbbá valamennyi olyan pontot, ahol nem szöveges, hanem igen/nem választ kell adni, illetőleg ahol a hirdetményminta által felajánlott lehetőségek közül kell választani (II.1.3., II.1.7., II.1.8., II.1.9., IV.1.1.; IV.2.1. pontok). Előzőeken túlmenően szolgáltatás megrendelése esetén a III.3.1. és III.3.2. pontokat, tárgyalásos eljárás esetében pedig a IV.1.3. pontot is ki kell tölteni.

A IV.3.2. pontban az „egyéb korábbi közzététel” rovatban meg kell adni a visszavonással érintett hirdetmény Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételére vonatkozó információkat (megjelenés dátuma, nyilvántartási szám – ezen információk elérhetőek a <http://ted.europa.eu> honlapon). A VI.3. pontban fel kell tüntetni, hogy e hirdetmény célja az ajánlati/részvételi felhívás visszavonása.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 76. §-ának (2) bekezdése alapján az ajánlati/részvételi felhívást az eredeti határidő lejárta előtt feladott hirdetménnyel lehet visszavonni, a IV.3.4. pontban meg kell adni az eredeti ajánlattételi/részvételi határidőt is.

Hangsúlyozandó, hogy közösségi eljárás szerinti eljárás esetében a Kbt. 44. §-ának (5) bekezdése értelmében a hirdetményt közzétételre a Szerkesztőbizottság adja fel – a 34/2004. (III. 12.) Korm. rendelet (Közzétételi rendelet) által biztosított két munkanapos ügyintézési határidőn belül – az Európai Unió Hivatalos Lapja részére. A Kbt. fenti rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján tehát a visszavonó hirdetményt az eredeti ajánlattételi/részvételi határidő lejárta előtt a Szerkesztőbizottság kell, hogy feladja az Európai Unió Hivatalos Lapja részére, azaz nem elegendő, ha az ajánlatkérő küldi meg azt a Szerkesztőbizottság részére a vonatkozó határidő lejártáig.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

Ajánlati/részvételi jelentkezési határidő meghosszabbítása a nemzeti és az egyszerű eljárásrendben

28. Hogyan lehet meghosszabbítani a Kbt. VI. és VII. fejezete (nemzeti eljárásrend), illetőleg a Kbt. IV. része (egyszerű eljárásrend) szerinti közbeszerzési eljárások ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidejét?

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) VI. és VII. fejezete, illetőleg a Kbt. IV. része szerinti ajánlati/ajánlattételi/részvételi felhívásokban szereplő ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő meghosszabbítását a 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Hirdetményminta rendelet) 15. számú hirdetménymintájának kitöltésével és megküldésével kell kezdeményezni. A hirdetményminta kitöltéséhez a Hirdetményminta rendelet útmutatót is tartalmaz.

A hirdetményben fel kell tüntetni az eredeti hirdetményre vonatkozó információkat, új ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidőt kell megállapítani, továbbá az ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő meghosszabbításának indokát is meg kell adni, tekintettel arra, hogy a határidő meghosszabbítására a Kbt. kizárólag indokolt esetben ad lehetőséget [Kbt. 75. § (1) bek.].

A hirdetményt az eredeti ajánlattételi/részvételi jelentkezési határidő lejártáig kell közzétenni, vagyis a határidő meghosszabbítására irányuló hirdetménynek az eredeti határidő lejártáig meg kell jelennie a Közbeszerzési Értesítőben. Így a határidő meghosszabbítását szolgáló hirdetmény feladása esetében is figyelemmel kell lenni arra, hogy a Szerkesztőbizottság a megküldött hirdetményt a feladást követően legkésőbb tizenkét napon belül, gyorsított eljárás, illetve a hirdetmény elektronikus feladása esetében pedig öt napon belül teszi közzé.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

A CPV-kódok alkalmazása

29. Tapasztaltuk, hogy a hirdetménymintákban CPV-kódokat is meg kell adni. Kérdésünk, hogy hogyan kell használni a CPV-kódokat?

A 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Hirdetményminta rendelet) 22. számú mellékletének 10. pontja alapján a hirdetmények (ezalatt valamennyi nemzeti, illetőleg közösségi hirdetmény értendő) kitöltésekor a Közös Közbeszerzési Szójegyzékről (CPV) szóló, a Bizottság 2151/2003/EK rendeletével módosított 2195/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alkalmazandó. A CPV-kódok kiválasztásával és feltüntetésével összefüggésben a következőkre hívjuk fel a figyelmet – összhangban az Európai Unió Kiadványhivatalának gyakorlatával is.

A hirdetményekben minden esetben meg kell adni legalább a vonatkozó pont „Fő tárgy” rovatban a beszerzés tárgya szerint meghatározó egy darab CPV-kódot.

A „További tárgyak” rovat kitöltése nem kötelező, de lehetséges. Az ebben a rovatban megadható CPV-kódok száma nincs maximálva, tehát szükség szerinti (tetszőleges számú) kód feltüntetésére van lehetőség.

A CPV-kódokat minden esetben 9 számjegyben szükséges megadni, attól függetlenül, hogy azok az Európai Unió Hivatalos Lapjában 8 számjeggyel jelennek meg (a 9. számjegy ugyanis ellenőrzési célokat szolgál).

A „Fő tárgy” rovatban megadott CPV-kódnak minden esetben összhangban kell állnia a hirdetményben szövegesen meghatározásra kerülő beszerzési tárggyal. Ez azt jelenti, hogy amennyiben az ajánlatkérő például árubeszerzésnek minősítette a beszerzést, a „Fő tárgy” rovatban kizárólag árubeszerzésre irányuló CPV-kódot tüntethet fel, azzal, hogy azt a CPV-kódot kell kiválasztania, amely leginkább megfelel az általa – a hirdetmény más pontjaiban szövegesen – megadott beszerzésnek. Ez különösen amiatt hangsúlyozandó, mivel az eddigi gyakorlat alapján az Európai Unió Kiadványhivatala által használt elektronikus rendszer automatikusan a „Fő tárgy” rovatban megadott CPV-kód alapján generálja az adott eljárás-hoz kapcsolódó megnevezést (nem pedig az ajánlatkérő által a hirdetményben szövegesen megadott rövid megnevezést használja), és egy rosszul megválasztott CPV-kód félrevezetheti a potenciális ajánlattevőket.

Megjegyzendő továbbá, hogy amennyiben a beszerzés tárgya szolgáltatás megrendelése, a CPV-kódokon túlmenően a hirdetményekben a szolgáltatási kategóriák számát is fel kell tüntetni. Ebben az esetben első lépésként ki kell választani a beszerzés tárgya szerint meghatározó CPV-kódot (ezt kell megadni a hirdetmény vonatkozó pontjának „Fő tárgy” rovatában), majd a Rendelet III. számú mellékletében meg kell keresni, hogy 1–26. számmal ellátott szolgáltatási kategóriák közül melyik alatt került feltüntetésre a kiválasztott kód. Amennyiben a kiválasztott kód 1–26. sorszám alatt nem szerepel, a hirdetményben a 27. számú szolgáltatási kategóriát szükséges szerepeltetni.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

Helyesbítési kérelem

30. Esetenként előfordul, hogy az általunk megküldött és a Közbeszerzési Értesítőben vagy az Európai Unió Hivatalos Lapjában megjelent hirdetmények tartalma között eltérés mutatkozik. Hogyan lehet helyesbítést kérni a megjelent hirdetményekkel kapcsolatban?

Az ajánlatkérők figyelmébe ajánljuk a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) IV. fejezete szerinti közbeszerzési eljárás esetén a Kbt.

44. §-ának (1) bekezdését, a Kbt. V. fejezete szerinti eljárás esetében pedig a Kbt. 184. §-ának (1) bekezdését, mely szerint a hirdetés közzétételén a közösségi eljárásrendben az Európai Unió Hivatalos Lapjában és a TED-adatbankban történő közzétételt kell érteni.

Az ajánlatkérőnek figyelemmel kell lennie továbbá a Kbt. VI. fejezete szerinti közbeszerzési eljárás esetén a Kbt. 249. §-ának (1) bekezdésére, a Kbt. VII. fejezete szerinti eljárás esetében pedig a Kbt. 278. §-ának (1) bekezdésére, melyek szerint a nemzeti eljárásrendben pedig a hirdetés közzétételén a Közbeszerzési Értesítőben történő közzétételt kell érteni.

Fentiek alapján tehát az ajánlatkérő a Kbt. IV. és V. fejezete esetében az Európai Unió Hivatalos Lapjában, a Kbt. VI. és VII. fejezete esetében pedig a Közbeszerzési Értesítőben megjelent tartalmú ajánlati/részvételi felhívás alapján köteles lefolytatni közbeszerzési eljárását. Előzőek miatt tehát nem elhanyagolható, hogy az Európai Unió Hivatalos Lapjában, illetőleg a Közbeszerzési Értesítőben azzal a tartalommal jelenik-e meg a hirdetés, amelyet az ajánlatkérő megküldött a Szerkesztőbizottság részére.

Amennyiben az ajánlatkérő azt állapítja meg, hogy az általa a Szerkesztőbizottság részére megküldött, valamint a vonatkozó hivatalos lapban megjelent hirdetés tartalma között eltérés van, a 34/2004. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Közzétételi rendelet) 17. §-a, illetőleg 33. §-a alapján helyesbítést kérhet. Megjegyzendő, hogy a Közzétételi rendelet vonatkozó rendelkezései alapján kizárólag az ajánlattevő/megbízott kezdeményezésére van lehetőség a helyesbítésre, a Szerkesztőbizottság a megjelent hirdetések tartalmát ilyen szempontból nem vizsgálja. Fontos megjegyezni továbbá, hogy a helyesbítés jogintézménye kizárólag az előzőekben megjelölt célt (vagyis az esetleges ún. sajtóhibák korrigálását) szolgálja, nem alkalmazható abban akkor, ha adminisztratív vagy egyéb, az ajánlatkérő/meghatalmazottja részéről felmerült okok folytán nem a megfelelő tartalmú hirdetés került megküldésre a Szerkesztőbizottság részére.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a helyesbítést kizárólag abban az esetben lehet közzétenni, amennyiben a kérelem a helyesbítéssel érintett hirdetésben megjelölt ajánlati/részvételi jelentkezési határidő lejártá előtt megérkezik a Szerkesztőbizottsághoz.

Akár az Európai Unió Hivatalos Lapjában, akár a Közbeszerzési Értesítőben jelent meg eltérő tartalommal a hirdetés, a helyesbítési kérelemben a következő kötelező tartalmi elemeket kell feltüntetni:

– a közzétett hirdetés nyilvántartási száma (TED nyilvántartási szám és KÉ nyilvántartási szám, amennyiben a hirdetményt az Európai Unió Hivatalos Lapjában szükséges helyesbíteni; KÉ nyilvántartási szám, amennyiben a hirdetményt a Közbeszerzési Értesítőben kell helyesbíteni);

– a hirdetés közzétételének napja;
– a hirdetés azon pontjának (pontjainak) megjelölése, amely (amelyek) eltérő tartalommal jelent (jelennek) meg;

– az érintett pont (pontok) helyes szövege;
– a helyesbítési kérelem feladásának napja.

A helyesbítési kérelem közzététele térítésmentes, tehát azért sem szerkesztési, sem ellenőrzési díjat nem kell fizetni.

Amennyiben a helyesbítési kérelem megalapozott, azt a Szerkesztőbizottság közzéteszi. Amennyiben a kérelem nem megalapozott (tehát valójában nem az említett sajtóhibák korrigálására, hanem például a felhívás módosítására irányul), a helyesbítést a Szerkesztőbizottság nem teszi közzé. Amennyiben pedig a helyesbítés csak részben megalapozott, a helyesbítést kizárólag a megalapozott rész tekintetében teszi közzé. Ez utóbbi két esetben az ajánlatkérő/meghatalmazottja értesítésére is sor kerül.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

Az eljárás eredményéről szóló tájékoztatók esetében kettős közzétételi kötelezettség a közösségi eljárásrendben

31. Az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót mely hirdetésnyomtaték alapján és milyen határidővel kell elkészítenünk, ha a közösségi eljárásrendben folytatunk le közbeszerzési eljárást? Igaz az, hogy ez esetben két tájékoztatót kell közzétennünk?

Igaz. Amennyiben a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) IV. vagy V. fejezete (tehát a közösségi eljárásrend) szerinti közbeszerzési eljárás került lefolytatásra, az ajánlatkérőnek/meghatalmazottjának különös figyelmet kell fordítania arra, hogy a Kbt. 98. §-ának (2)–(3) bekezdése, valamint a Kbt. 200. §-ának (2)–(3) bekezdése az eljárás eredményéről, vagy eredménytelenségéről szóló tájékoztató tekintetében duplikált közzétételi kötelezettséget ír elő. Ez azt jelenti, hogy közösségi eljárásrend szerinti eljárás esetében az alábbiakban megadott két határidőn belül, két különböző hirdetményt kell megküldeni a Szerkesztőbizottság részére.

A Kbt. IV. fejezete szerinti eljárás (klasszikus ajánlatkérők) esetében a Kbt. 98. §-ának (2) bekezdése alapján az eredményhirdetéstől, illetőleg az eredményhirdetés határidejének lejártától számított öt munkanapon belül a 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Hirdetésnyomtaték rendelet) 2. számú mellékletét kell megküldeni a Szerkesztőbizottság részére a Közbeszerzési Értesítőben történő közzététel céljából.

Ezt követően a szerződéskötéstől, illetőleg ennek hiányában a szerződéskötés tervezett időpontjának lejártától számított öt munkanapon belül az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzététel céljából meg kell küldeni az 1564/2005/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) III. számú mellékletét is.

A Kbt. V. fejezete szerinti eljárás (közszolgáltatók) esetében a Kbt. 200. §-ának (2) bekezdése alapján az ered-

ményhirdetéstől, illetőleg az eredményhirdetés határidejének lejártától számított öt munkanapon belül a Hirdetményminta rendelet 2. számú mellékletét kell az ajánlatkérőnek megküldenie a Szerkesztőbizottság részére a Közbeszerzési Értesítőben történő közzététel céljából.

Ezt követően a szerződéskötéstől, illetőleg ennek hiányában a szerződéskötés tervezett időpontjának lejártától számított öt munkanapon belül az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzététel céljából meg kell küldenie az EK rendelet VI. számú mellékletét is [Kbt. 200. § (3) bek.].

Felhívjuk ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a második tájékoztató ellenőrzéséért az ajánlatkérőknek csökkentett díjat (2000 Ft+áfa kéziratoldalanként) kell fizetniük.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

A hirdetmény közzétételére irányuló kérelem kötelező tartalmi elemei

32. Milyen tartalommal kell összeállítanunk a Szerkesztőbizottságnak megküldendő kérelmet?

A 34/2004. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Közzétételi rendelet) 6. §-ának (5) bekezdése, valamint a 23. §-ának (4) bekezdése meghatározza a hirdetmény közzétételére irányuló kérelem kötelező tartalmi elemeit. A kérelemnek ennek megfelelően az alábbiakat kell tartalmaznia:

– a kérelmező elérhetőségi adatait (postacím, telefax, elektronikus levélcím);

Rendkívül fontos, hogy az ajánlatkérő/meghatalmazottja megfelelően tüntesse fel elérhetőségeit, ellenkező esetben a Szerkesztőbizottság nem tudja számára megküldeni az adott hirdetménnyel összefüggő értesítő, illetőleg hiánypótló leveleket. Javasoljuk a kérelemben az adott közbeszerzési eljárás szervezeten belüli közvetlen ügyintézője elérhetőségeinek (név, közvetlen telefonszám) feltüntetését is, tekintettel arra, hogy az ügyintézt ez nagymértékben gyorsítja.

– azt, hogy a kérelem a Közbeszerzési Értesítőben vagy az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételt kezdeményez-e;

– azt, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) mely rendelkezése (§/bekezdés/pont) alapján tartozik a Kbt. hatálya alá [ideértve a Kbt. 2. §-ának (4) bekezdése szerinti önkéntes alkalmazásának esetét is];

– azt, hogy az ajánlatkérő a Kbt. mely része, illetőleg fejezete szerinti eljárást alkalmazza;

– a közbeszerzés (beszerzés) becsült értékét [szükség szerint utalást a Kbt. 40. §-ának (3) bekezdésére, a 179. §-ának (4) bekezdésére, a 245. §-ának (5) bekezdésére, a 274. §-ának (2) bekezdésére vagy 298. §-ának (3) bekezdésére];

A kérelem sarkalatos pontja a becsült érték megadása. Tekintettel egyrészt a Kbt. 35. §-a (1) bekezdésében meg-

adott becsült érték számítási módszerre, valamint arra, hogy a közbeszerzési értékhatárok nettó értékben, forint pénznemben kerültek meghatározásra, a becsült értéket is nettó forint összegben szükséges szerepeltetni a kérelemben.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. szerinti megfelelő eljárásrendet főszabály szerint a beszerzés becsült értéke alapján kell kiválasztani, amennyiben a Kbt. egybeszámítási szabályainak alkalmazása indokolja egy magasabb eljárásrend választását, a kérelemben az adott eljárás becsült értékének feltüntetése mellett utalni szükséges erre a körülményre is.

Kifejezetten felhívjuk az ajánlatkérők/meghatalmazottak figyelmét arra, hogy a Szerkesztőbizottság részére megküldött kérelmet is nagy körültekintéssel készítsék el: a kérelem kötelező elemei tekintetében megadott adatok az adott közbeszerzési eljárásra vonatkoznak, legyenek összhangban egymással, valamint a mellékletként megküldött hirdetménnyel is.

– ha a kérelmező olyan hirdetmény közzétételét kéri, amelynek közzététele a Kbt. szerint nem kötelező, ezt a körülményt is;

– a kérelem és a hirdetmény feladásának napját;

A kérelem és a hirdetmény feladásának napja vonatkozásában megjegyzendő, hogy azt a dátumot kell feladési napként feltüntetni, amelyen a dokumentumok ténylegesen megküldésre kerülnek a Szerkesztőbizottság részére. (Telefaxon történő megküldés, személyes átadás esetében ezen cselekmények napját kell megadni, postai feladás esetében a feladás napja meg kell hogy egyezzen a postabélyegző dátumával.)

– ha a hirdetmény közzétételét az ajánlatkérő által meghatalmazott személy vagy szervezet kezdeményezi, e személynek vagy szervezetnek a kérelemben nyilatkoznia kell képviseleti jogosultságáról is.

Amennyiben a hirdetményt az ajánlatkérő által meghatalmazott személy/szervezet küldi meg, és a képviseleti jogosultságáról nem nyilatkozik a kérelemben, a hiánypótlásról szóló felhívást, illetőleg egyéb értesítő leveleket a Szerkesztőbizottság az ajánlatkérőnek küldi meg.

Válaszadó: Dr. Nagy Ágnes

Az éves statisztikai összegezésbe belefoglalandó beszerzések

33. Az összegezést akkor is el kell küldeni a Közbeszerzések Tanácsának, ha a 2005. évben nem volt olyan közbeszerzés, amelyet kötelező jelleggel be kellett volna jelenteni a Tanácsnak?

Az ajánlatkérő az éves közbeszerzéseikről és beszerzéseikről köteles éves statisztikai összegezést (2003. évi CXXIX. törvény 16. §) készíteni és azt legkésőbb a tárgyévét követő év május 31. napjáig megküldeni a Közbeszerzések

Tanácsának, tekintettel arra, hogy a Közbeszerzések Tanácsa az éves statisztikai összegezek alapján köteles elkészíteni és megküldeni az Európai Bizottság részére az összesített statisztikai jelentését.

A közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények, a bírálati összegezek és az éves statisztikai összegezek mintáiról szóló 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Hirdetményminta rendelet) 13. §-ának megfelelően a 21. melléklet szerinti hirdetménymintát kell az ajánlatkérőknek kitölteniük, és ezt kell a Tanács részére megküldeniük.

A hivatkozott hirdetményminta tartalmát a Hirdetményminta rendelet a korábbiaktól eltérően szabályozta, így az előző év vonatkozásában az egyszerű értékhatár alatti beszerzésekről az ajánlatkérőknek az éves statisztikai összegezekben már nem kell számot adniuk. Erre figyelemmel éves statisztikai összegezést csak azon ajánlatkérőknek kell készíteniük, akik az előző évben bármely Kbt. szerinti eljárásrendben közbeszerzési eljárást folytattak le (ebbe beleértendőek azonban a meghirdetés nélküli egyszerű eljárások is, annak ellenére, hogy ezek eredményéről nem kötelező tájékoztatni a Tanácsot). Kivételt képez a Hirdetményminta rendelet 21. mellékletének 9. pontjára tekintettel a központosított közbeszerzési eljárásban beszerzett áruk/szolgáltatások köre, itt ugyanis minden olyan beszerzést fel kell tüntetni – függetlenül attól, hogy egyszerű értékhatár alatti vagy feletti –, amelyet központosított közbeszerzési eljárás keretein belül valósítottak meg.

Válaszadó: Dr. Buda György

Központosított közbeszerzés

A központosított közbeszerzés hatálya alá tartozó beszerzések

34. Központosított közbeszerzésre kötelezett szervezetnél dolgozom. Kérdésem, hogy milyen értékű beszerzések tartoznak a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá?

A kötelezett intézmények függetlenül a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvényben (a továbbiakban: Kbt.) meghatározott értékhatároktól, a kiemelt termékkörbe tartozó valamennyi közbeszerzésüket és beszerzésüket a központosított közbeszerzési eljárások eredményeként kötött keretmegállapodások vagy keretszerződések alapján kötelesek megvalósítani. Így a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá tartozik a kiemelt termékekre vonatkozó akár tízezer forintos beszerzés ugyanúgy, mint a több tízmillió forintos beruházás megvalósítása.

A központosított közbeszerzési rendszer igénybevétele kötelezettségét a mindenkori közbeszerzési értékhatárok alatt is az alábbi jogszabályi rendelkezések indokolják.

A Kbt. 17. §-ának (1) bekezdése a következők szerint rendelkezik: „A Kormány a közbeszerzések központosított eljárás keretében történő lefolytatását rendelheti el az általa irányított szervezetek vonatkozásában, meghatározva annak személyi és tárgyi hatályát, az ajánlatkérésre feljogosított szervezetet, valamint az eljáráshoz való csatlakozás lehetőségét.”

A Kormány ezen törvényi felhatalmazás alapján alkotta meg a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: KR.).

A KR. 1. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett intézmények, azaz a Kormány irányítása alá tartozó szervezetek (a minisztériumok, a központi költségvetésben önálló fejezettel rendelkező országos hatáskörű és egyéb szervek, a társadalombiztosítási költségvetési szervek, továbbá más, fejezeti jogosítványokkal felhatalmazott szervek és személyek, valamint az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek) a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá tartozó közbeszerzéseik és beszerzéseik megvalósítása során a rendelet utasításai szerint kötelesek eljárni.

Figyelemmel arra, hogy bár az értékhatár alatti beszerzések közbeszerzésnek nem, de beszerzésnek minősülnek, a KR. ezek vonatkozásában is alkalmazandó.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

A központosított közbeszerzéshez való önkéntes csatlakozás lehetősége

35. Szervezetünk klasszikus ajánlatkérőnek minősül, de nem tartozik a központosított közbeszerzésre kötelezett szervezetek közé. Szeretnénk csatlakozni a központosított közbeszerzési rendszerhez. Kérdésünk, hogy van-e erre lehetőség, továbbá, hogy ha csatlakozhatunk a rendszerhez, az azt jelenti-e, hogy minden beszerzésünket a központosított közbeszerzésen keresztül kell megvalósítanunk?

A központosított közbeszerzési rendszerhez bármely, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá tartozó szervezet önként csatlakozhat. A csatlakozás során az önként csatlakozó intézmény megjelöli azon keretszerződéseket, illetve keretmegállapodásokat, amelyekből a tervezett beszerzéseit meg szeretné valósítani. Az önként csatlakozott intézményeket nem terheli vásárlási kötelezettség a csatlakozás alapján, természetesen amennyiben ebben az esetben a beszerzés közbeszerzésnek minősül, a Kbt. alkalmazása kötelező számukra. Ha az önként csatlakozott intézmények a központosított keretmegállapodások alapján valószínűsíthetik meg beszerzéseiket, akkor ugyanazon kötelezettségek terhelik őket, mint a kötelezett intézményeket.

Az önként csatlakozó szervezetek körét és az önként csatlakozás folyamatát az alábbi jogszabályi rendelkezések határozzák meg.

A Kbt. 22. §-a tartalmazza, hogy mely szervezetek minősülnek klasszikus ajánlatkérőnek a közösségi értékhatárt elérő közbeszerzési eljárások során. A törvény értelmében ajánlatkérőnek minősül többek között – s ezáltal önként csatlakozhat a központosított közbeszerzési rendszerhez – az országos kisebbségi önkormányzat, az országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv; a helyi önkormányzat, a helyi kisebbségi önkormányzat, a települési önkormányzatok társulása, a helyi önkormányzati költségvetési szerv, a helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv, a területfejlesztési önkormányzati társulás, a megyei területfejlesztési tanács, a térségi fejlesztési tanács, a regionális fejlesztési tanács; a közalapítvány; a Magyar Nemzeti Bank, az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság, a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság, a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság stb.

A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) 4. §-a értelmében a központosított közbeszerzési eljárás-hoz történő csatlakozást bármely, a Kbt. hatálya alá tartozó szervezet – regisztrációs űrlap kitöltésével – kezdeményezheti a központi beszerző szervezetnél.

A regisztrációt a központi beszerző szervezet 8 napon belül visszaigazolja, s ezzel megvalósul a központosított közbeszerzési rendszerhez való csatlakozás. Hangsúlyozandó, hogy az önként csatlakozott szervezet a központosított közbeszerzési rendszer szolgáltatásainak igénybevételére csak a regisztráció központi beszerző szervezet által történt visszaigazolását követően jogosult.

A KR. 1. §-ának (3) bekezdése értelmében a központosított közbeszerzéshez önként csatlakozó szervezetek a csatlakozás által érintett közbeszerzéseik megvalósítása során a KR. előírásai szerint kötelesek eljárni.

Fentiek alapján az önként csatlakozott intézményeknek lehetőségük van tehát arra, hogy csak egyes, az általuk kiválasztott kiemelt termékek vonatkozásában valósítsák meg beszerzéseiket a központosított közbeszerzési rendszerben. A szállítók az egyes keretmegállapodásokhoz, keretszerződésekhez önként csatlakozott intézmények köréről a központi beszerző szervezet által üzemeltetett portálon tájékozódhatnak.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Az állami felsőoktatási intézmények besorolása a központosított közbeszerzés szempontjából

36. A központosított közbeszerzési rendszer kötelezett intézményeinek körébe tartoznak-e az állami felsőoktatási intézmények?

A felsőoktatási intézmények nem tartoznak a Kormány irányítása alá, tehát kötelezett intézményként nem tartoznak a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá sem. Természetesen a felsőoktatási intézmények csatlakozhatnak a központosított közbeszerzési rendszerhez, s mint ön-

ként csatlakozó intézmények jogosultak a központosított közbeszerzési rendszerben megvalósítani beszerzéseiket.

A felsőoktatási intézmények vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések az irányadók:

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (Ftv.) 7. §-ának (3) bekezdése értelmében, amennyiben a felsőoktatási intézményt a magyar állam, helyi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzat tartja fenn, abban az esetben a felsőoktatási intézmény költségvetési szervként működik.

A Kormány a felsőoktatást érintő jogosultságait az Ftv. 101. §-a határozza meg. Ez nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely lehetőséget biztosítana a közbeszerzések központosított eljárás keretében történő lefolytatásának elrendelését lehetővé tevő jogosultságának a felsőoktatásra történő kiterjesztésére.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Kiemelt termék saját hatáskörben való beszerzése

37. Ismert előttünk, hogy központosított közbeszerzésre kötelezett szervezetként a kiemelt termékeket a központosított közbeszerzésen keresztül kell beszerezniük. Kérdésünk, hogy van-e olyan eset, amikor ez a szabály nem érvényesül?

A kötelezett intézmények kizárólag a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: KR.) meghatározott esetekben folytathatnak le a kiemelt termékek vonatkozásában saját hatáskörű beszerzést.

A KR. 7. §-ának (1) bekezdése értelmében, a saját hatáskörben megvalósított beszerzés esetei az alábbiak:

„a) a működéshez, fenntartáshoz szükséges kiemelt termékbeszerzés megvalósítása előre nem látható okból rendkívül sürgőssé válik és a hatályos keretszerződés vagy keretmegállapodás alapján a közbeszerzés határidőre nem lenne megvalósítható;

b) a kiemelt termékbeszerzés vonatkozásában nincs hatályos keretmegállapodás vagy keretszerződés;

c) lehetősége van más intézmény készletének átvételére, és az megfelel az állami normatíváknak;

d) a keretszerződésben meghatározott és az egyéb (pl. azonos szolgáltatási) feltételek tekintetében is mindenben megfelelő kiemelt terméket a keretszerződés szerinti árnál alacsonyabb áron tud beszerezni.”

A KR. 7. §-ának (3) bekezdésére tekintettel továbbá: „Az (1) bekezdés b) és d) pontjaiban szabályozott saját hatáskörben történő beszerzés feltétele, hogy az intézmény beszerzési igényét előzetesen, a 17. §-ban foglalt adatszolgáltatást teljesítve a központosított közbeszerzési portálon elektronikus úton bejelentette.”

A saját hatáskörű beszerzés feltételeinek vizsgálata során a kötelezett intézmények a legnagyobb gondossággal

kötelesek eljárni, a vizsgálat nem eredményezheti a központosított közbeszerzési rendszeren belüli beszerzés indokolatlan mellőzését.

Hangsúlyozandó, hogy a saját hatáskörű beszerzés lebonyolítását követően az intézmény köteles a beszerzés eredményeként megkötött szerződést, valamint a szerződés teljesítésének dokumentumait a központi beszerző szervezet részére megküldeni.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Engedély beszerzésének szükségessége a saját hatáskörben történő beszerzéshez

38. Központi közbeszerzésre kötelezett intézményként kötelesek vagyunk-e beszerezni a központi beszerző szervezet engedélyét a saját hatáskörű beszerzés lebonyolítását megelőzően?

Nem. A saját hatáskörű beszerzés lebonyolítása előtt a kötelezett intézmények csak tájékoztatni kötelesek a központi beszerző szervezetet (a Központi Szolgáltatási Főigazgatóságot) a saját hatáskörű beszerzés lebonyolításáról, majd a tájékoztatási kötelezettség teljesítését követően a kötelezett intézmény megvalósíthatja a beszerzést.

A saját hatáskörű beszerzés lebonyolítása vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések az irányadóak:

A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) 8. §-ának (1) bekezdése szerint:

„Amennyiben a saját hatáskörben megvalósítani kívánt közbeszerzés becsült értéke az egyszerű közbeszerzési eljárás értékhatárát eléri, az intézmény a saját hatáskörben megvalósítani kívánt közbeszerzés körülményeiről a közbeszerzési eljárás megkezdése előtt 8 nappal a központi beszerző szervezetet – a saját hatáskörben tervezett közbeszerzési eljárási hirdetményének vagy ajánlattételi felhívásának megküldésével – írásban tájékoztatni köteles.”

Ha az intézmény által közölt adatokból nem állapítható meg a saját hatáskörben megvalósítani kívánt közbeszerzés kormányrendelet szerinti feltételeinek fennállása, a központi beszerző szervezet az intézményt további adatközlésre szólíthatja fel.

A KR. 9. §-a rögzíti, hogy: „Az állami normatívákat a saját hatáskörben megvalósított közbeszerzések során is érvényesítenie kell az intézményeknek.”

Abban az esetben, ha a központi beszerző szervezet a saját hatáskörű beszerzésre vonatkozó rendelkezések megsértését észleli, a Kbt. szerinti jogorvoslati eljárás kezdeményezésére jogosult a kötelezett intézménnyel szemben.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Adatszolgáltatási kötelezettség a központosított közbeszerzésben

39. Kérdésünk, hogy központosított közbeszerzésre kötelezett intézményként milyen adatszolgáltatási kötelezettségek terhelnek bennünket a központosított közbeszerzési szabályok alapján?

A központosított közbeszerzési rendszer megfelelő működése érdekében a kötelezett intézmények alapadataik megadásával kötelesek bejelentkezni a központosított közbeszerzési rendszerbe, mely adatokat évente kötelesek felülvizsgálni, továbbá azt is be kell jelenteniük, ha ezen adatokban változás következik be.

Az intézményi adatszolgáltatás második csoportját a kiemelt termékek közbeszerzésére vonatkozó tervük háromhavonta előre történő bejelentése jelenti. Kiemeljük, hogy ezen beszerzési tervben feltüntetett, tervezett beszerzések vásárlási kötelezettséget nem keletkeztetnek. A negyedéves beszerzési terv mellett az intézmények kötelesek a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szerinti éves összesített közbeszerzési tervüket is megküldeni a központi beszerző szervezet részére.

Az intézményi adatszolgáltatás harmadik csoportjába a megrendelések teljesítéséről, annak pontos adatairól és minőségéről adott tájékoztatás tartozik.

A kötelezett intézmények adatszolgáltatási kötelezettségeit az alábbi jogszabályi rendelkezések határozzák meg.

A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) 15. §-ának (2) bekezdése értelmében:

„Az intézmények a központosított közbeszerzési rendszer használata folyamán végig, de különösen az igénybejelentések és a megrendelések teljesítése kapcsán kötelesek adatszolgáltatási és egyéb kötelezettségeiket határidőben teljesíteni (...).”

A KR. 16. §-ának (1) bekezdése szerint: „Az intézmények a központi beszerző szervezet által közzétett regisztrációs űrlap (KR. 3. számú melléklete) kitöltésével és a központi beszerző szervezet részére történő megküldésével kötelesek a központosított közbeszerzési rendszerbe bejelentkezni (...), a (3) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy „Az intézmények a regisztrációs űrlap szerinti adataikat változás hiányában is kötelesek évente felülvizsgálni (...).”

A KR. 17. §-ának (1) bekezdése alapján: „A KR. 1. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervezetek a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá tartozó kiemelt termékek közbeszerzésére vonatkozó beszerzési igényeiket – amennyiben a központi beszerző szervezet más határidőt nem állapít meg – háromhavonta előre, rendkívüli sürgősség esetén haladéktalanul, de legkésőbb a beszerzés megkezdését megelőzően kötelesek bejelenteni a

központosított közbeszerzési portálon.”, a (2) bekezdés szerint pedig: „(...) a beszerzési igényre vonatkozó adatok közzélése mellett kötelesek a Kbt. szerinti éves összesített közbeszerzési tervet a tárgyév május 15. napjáig a központi beszerző szervezet központosított közbeszerzési portálján elektronikusan rögzíteni.”

A KR. 18. §-a értelmében: „Az intézmény köteles a megrendelések teljesítéséről, valamint annak pontos adatairól és minősítéséről a központi beszerző szervezetet a központosított közbeszerzési portálon keresztül tájékoztatni.”

Az intézmények adatszolgáltatási kötelezettségüket elektronikus formában a központi beszerző szervezet által működtetett központosított közbeszerzési portálon kötelesek megtenni.

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Központosított közbeszerzési díj önkéntes csatlakozás esetén

40. Amennyiben önként csatlakozunk a központosított közbeszerzéshez, kell-e valamilyen fizetési kötelezettséggel számolnunk a központosított közbeszerzési rendszer használatára során?

Igen, a központi beszerző szervezet által ellátott feladatokért mind a kötelezett, mind pedig az önként csatlakozott szervezetek kötelesek központosított közbeszerzési díjat fizetni.

A központosított közbeszerzési díj mértéke a központosított közbeszerzések keretében megvalósított közbeszerzések áfa nélkül számított értékének legfeljebb 2%-a. A központosított közbeszerzési eljárások eredményeként kötött keretmegállapodások minden esetben tartalmazzák az adott keretmegállapodás vonatkozásában érvényes közbeszerzési díj mértékét.

A közbeszerzési díj vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések az irányadóak:

A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) 3. §-ának f) pontja (az értelmező rendelkezések körében) meghatározza a közbeszerzési díj fogalmát:

„központosított közbeszerzési díj: a központi beszerző szervezet részére a 11. § (3) bekezdése alapján ellátott tevékenységért az intézmények által fizetendő ellenérték”.

A KR. 12. §-a szerint pedig: „A központi beszerző szervezet által a 11. § (3) bekezdésében ellátott feladatokért az intézmény a központi beszerző szervezet részére központosított közbeszerzési díjat köteles fizetni. A központosított közbeszerzési díj kizárólag a 11. § (3) bekezdése szerinti feladatok ellátásával kapcsolatban ténylegesen felmerült költségek mértékéig terjedhet. A központosított közbeszerzési díj mértéke a központosított közbeszerzések keretében megvalósított közbeszerzések áfa nélkül számított értékének legfeljebb 2%-a.”

Válaszadó: Dr. Gáspár Emőke

Jogszabályváltozások

A KIZÁRÓ OKOK IGAZOLÁSA

Az elmúlt időszakban a Kbt. három alkalommal módosult. A két kisebb jelentőségű – a Közbeszerzések Tanácsa vezetőinek jogállását rendező – módosítás mellett a harmadik a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti kizáró ok igazolását érinti.

E jogszabály-módosítás kapcsán a kizáró okok igazolásával kapcsolatos legfontosabb kérdések, továbbá a módosító rendelkezések áttekintését tűztük ki célul.

Mint ismeretes, a kizáró okokat a Kbt. 60. §-ának (1) bekezdése, a 61. §-ának (1)–(2) bekezdései, valamint a 62. §-ának (1) bekezdése tartalmazzák, a kizáró okok hiánya igazolásának módját pedig a 63. §-ának (1)–(3), illetve (5)–(6) bekezdései rögzítik. A teljesítés során igénybe venni kívánt alvállalkozók esetében tekintettel kell lenni továbbá a Kbt. 71. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra is. [Lásd még különösen: a Kbt. 104. § (2) bekezdését, a 105. § (3) bekezdését, a 121. § (4) bekezdését, a 135. § (1) bekezdését, a 136. § (3) bekezdését, a 151. § (3) bekezdését, a 152. § (2) bekezdését, a 193. §-át, a 228. § (1) bekezdését, valamint a 299. § (4) bekezdését.]

A Kbt. 64. §-ának (1) bekezdése a Közbeszerzések Tanácsa feladatává teszi, hogy tájékoztassa a közbeszerzési eljárások résztvevőit a Kbt. 60. §-ának (1) bekezdése, illetve a 61. §-ának (1)–(2) bekezdése szerinti kizáró okok

hiányának igazolási módjairól. Erre tekintettel került közzétételre két tanácsai tájékoztató: az első a magyarországi letelepedésű ajánlattevők és alvállalkozók, a másik pedig az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben (EGT) letelepedett ajánlattevők és alvállalkozók vonatkozásában ad eligazítást a Kbt. 63. §-ában hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról. Azért szükséges külön kezelni a magyar és az Európai Unióban, valamint az EGT-tagállamokban letelepedett szervezeteket, mert a kizáró okok hiányát valamennyiüknek a saját joguk szerint kell igazolniuk (tehát egy spanyol cég esetén a magyar ajánlatkérő is csak a tájékoztatóban foglalt igazolási módokat követelheti meg).

A két tájékoztató a jogszabályváltozásokra és a külföldiek esetében folyamatosan bővülő adatokra tekintettel rendszeresen felülvizsgálatra, kiegészítésre kerül.

A magyarországi letelepedésű ajánlattevők és alvállalkozók tekintetében a legutóbb aktualizált változat a Közbeszerzési Értesítő 2006. szeptember 30-i, 113. számában jelent meg, míg az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben (EGT) letelepedett ajánlattevők és alvállalkozók vonatkozásában az utolsó kiegészítésre 2006. szeptember 18-án került sor, amikor a Luxemburgia irányadó információkkal bővült a tájékoztató (ezen tájékoztató a bővítések alkalmával nem jelenik meg a Közbeszerzési Értesítőben, mivel terjedelme már több száz oldalra rúg). Megjegyzésre kívánkozik, hogy ez utóbbi tájékoztató kizárólag az Európai Bizottság honlapján megjelenő, a tagállamok által megküldött információk

hiteles fordításán alapul, és a Tanács csak azon országok tekintetében tud tájékoztatást adni, akik maguk is eleget tettek az Európai Bizottság irányában fennálló tájékoztatási kötelezettségüknek. (Ebből adódóan Ausztria, Belgium, Franciaország, Portugália és Svédország tekintetében csak a korábbi irányelvek alapján megadott tájékoztatás található meg az anyagban, míg Lettország esetében egyáltalán nem áll rendelkezésre információ.) Hangsúlyozandó továbbá, hogy a közzétett adatok tartalmáért az Európai Bizottság és ebből következően a Közbeszerzések Tanácsa sem vállal felelősséget.

A tájékoztatók aktuális változata megtalálható a Közbeszerzések Tanácsa honlapján, a www.kozbeszerzes.hu címen „A Tanácsi tájékoztatói” almenüben.

Figyelemmel arra, hogy az egyes kizáró okok ismertetésére e cikk keretei között terjedelmi okok miatt nincs lehetőség, csak néhány olyan praktikus szempontra kívánjuk felhívni a figyelmet, amely megkönnyíti a Kbt. szabályainak és a tájékoztatóban foglaltaknak az alkalmazását. Ennek során talán abból érdemes kiindulni, hogy a magyar közbeszerzési szabályozás különböztet a kötelező és az ajánlatkérő által választható kizáró okok között. Míg a kötelező kizáró okokat – az egyszerű eljárásokat leszámítva – minden közbeszerzési eljárásban kötelező előírni, addig a választható kizáró okok esetében az ajánlatkérőre van bízva, hogy kívánja-e őket (vagy közülük akár egyet-kettőt) érvényesíteni eljárásában.

A magyarországi letelepedésű ajánlattevők és alvállalkozók tekintetében kiadott tájékoztató tételesen felsorolja a Kbt. szerinti egyes (kötelező és választható) kizáró okokat és a lehetséges igazolási módokat. Kiemelendő, hogy a tájékoztatóban egy-egy kizáró ok vonatkozásában megadott több igazolási mód közül az ajánlattevőnek/alvállalkozónak kell a rá irányadó módot kiválasztania (alapvetően attól függően, hogy milyen társasági formában működik).

Létezik egy olyan kizáró ok is, amelyet a hatályos szabályok szerint kizárólag a természetes személy ajánlattevőknek kell igazolniuk: a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének h) pontja értelmében a közbeszerzési eljárásban nem lehet ajánlattevő vagy alvállalkozó, aki a büntető törvénykönyv szerinti bünszervezetben részvétel – ideértve bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is –, vesztegetés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, az európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve pénzmosás bűncselekményt, vagy személyes joga szerinti hasonló bűncselekményt követett el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetése jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányok alól nem mentesült. Tekintettel arra, hogy e kizáró ok csak természetes személyekre értelmezhető, egyéb ajánlattevőknek (alvállalkozóknak) nem kell e vonatkozásban igazolást becsatolniuk, illetve nyilatkozniuk. Minden más kizáró okot a természetes személy és az egyéb formában működő ajánlattevőknek egyaránt igazolniuk kell.

A tájékoztató külön foglalkozik az alvállalkozókkal. Ennek az a magyarázata, hogy az alvállalkozók vonatkozásában csatolandó igazolások köre csak részben determinált a Kbt. által, bizonyos tekintetben azonban az ajánlatkérő által előírtaktól függ, hogy az alvállalkozók esetében milyen igazolásokat, nyilatkozatokat kell becsatolni. Az igazolás módját az alvállalkozó esetében [a Kbt. 71. §-ának (3) bekezdésére tekintettel] ugyanis alapvetően az határozza meg, hogy:

- az igénybe venni kívánt alvállalkozó közreműködésének mértéke a teljesítés során meghaladja-e a közbeszerzés értékének tíz százalékát, illetve
- az ajánlatkérő a felhívásban a Kbt. 71. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján előírta-e a 10% fölötti alvállalkozó megjelölését.

Emellett a tájékoztató kitér az ajánlattevők által erőforrásként bevont [Kbt. 66. §-ának (2) bekezdése és a 67. §-ának (4) bekezdése szerinti] szervezetek vonatkozásában is a kizáró okok igazolásának rendjére. E szervezetek ugyanis az ajánlattevőhöz hasonlóan minden esetben kötelesek igazolni a kötelező kizáró okok hiányát. Vonatkozásukban viszont eltérést jelent, hogy ez nem az általános szabályok szerint történik: valamennyi kötelező kizáró okra vonatkozóan elegendő közjegyző által hitelesített nyilatkozatot csatolniuk (és ennél szigorúbb feltételt – a Kbt. kógens jellegére tekintettel – az ajánlatkérő nem is határozhat meg).

A kizáró okok igazolásánál az igazolások alakiságára vonatkozó rendelkezésekre is figyelmet kell fordítani. E vonatkozásban a Kbt. 60–63. §-ok

tekintetében a Kbt. – 2006. január 15-én módosított – 20. §-ának (3) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően a közösségi és a nemzeti eljárásrendben az ajánlatkérő előírásától függ, hogy az igazolások benyújthatók-e egyszerű másolatban, vagy csak hiteles másolatot (illetve eredeti) igazolást fogad el. Főszabály szerint az igazolások csatolhatók egyszerű másolati formában, ellenben az ajánlatkérő az egyszerű eljárást kivéve megkövetelheti a hiteles másolatot. A Kbt. 2006. január 15-én hatályba lépett módosítása azt is egyértelművé tette, hogy a kizáró okok vonatkozásában – hatósági nyilvántartás stb. hiányában – csak közjegyző által hitelesített, és nem közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot kell csatolniuk az ajánlattevőknek/alvállalkozóknak.

Áttérve a Kbt. legutóbbi, a bevezetőben hivatkozott módosításának ismertetésére: az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény úgy módosította a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti kizáró ok igazolására vonatkozó rendelkezéseket, hogy az abban foglalt feltétel megvalósulását – a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény hatálya alá tartozó esetekben – az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség nyilvántartásából nyilvánosságra hozott adatok alapján a jövőben az ajánlatkérőnek kell ellenőriznie. Ez alapvető változást hozott a kizáró okok igazolásának eddigi rendszerébe, ugyanis ez idáig a kizáró okok hiányát minden esetben az ajánlattevőnek/alvállalkozónak kellett igazolnia.

A Kbt. 2006. évi LXV. törvény által bevezetett módosítása a kihirdetés követő 30. naptól, azaz 2006. augusztus 24-étől hatályos; az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség hatósági nyilvántartását (amelyből az ajánlatkérők ellenőrizni tudják az ajánlattevők/alvállalkozók kizáró okkal való érintettségét) a törvény hatálybalépését követő harmincadik napon kellett nyilvánosságra hozni.

Üdvözlendő a módosítás amiatt, mert az ajánlattevők/alvállalkozók adminisztrációs terheit csökkenti, ugyanakkor gyakorlati alkalmazása több kérdést vet fel.

Így a Közbeszerzések Tanácsa Elnöke tájékoztatóban (KÉ 2006. évi 108. szám, 2006. szeptember 18.) hívta fel a figyelmet arra, hogy mivel a módosító jogszabály hatályba léptető rendelkezése nem írta elő, hogy a módosított előírások csak a 2006. augusztus 24-ét követően megkezdett közbeszerzési eljárásokban irányadóak, így az új szabályok már a folyamatban levő közbeszerzési eljárásokban is alkalmazandóak.

A Tanács elnöke arra is utalt tájékoztatójában, hogy a módosítás nem rendezte, hogy az ajánlatkérőknek mely időpontban kell vizsgálniuk az adatbázis tartalmát. Ebből adódóan az eredményhirdetés időpontjáig (illetve esetlegesen az eljárást lezáró szerződés megkötéséig is) fennállhat ezen kötelezettségük.

Megemlíthető végül, hogy a módosító jogszabály abban a kérdésben sem adott eligazítást, hogy az ajánlatkérőknek hogyan kell igazolniuk, hogy ellenőrizték a nyilvántartást, illetve azt, hogy az ellenőrzés időpontjában mi volt az adatbázis tartalma.

Kíváncsún lenne, ha idővel megtörténne ezen kérdések jogszabályi rendezése, különösen akkor, ha esetleg a jövőben felmerül az új megközelítés kiterjesztése a többi kizáró okra is.

Fontosnak tartjuk annak kiemelését, hogy a munkaügyi ellenőrzés szempontjából a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény hatálya alá tartozó esetekben – a korábbi szabályozással azonos módon – a Magyar Bányászati Hivatal továbbra is hatósági igazolást ad ki. (E hatósági igazolás a Kbt. értelmében továbbra is a kiállításától számított három hónapig érvényes.)

JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK AZ ELMÚLT NEGYEDÉVBEN

Kbt.:

- a központi államigazgatási szervekről, valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény,
- a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LVIII. törvény,
- az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény.

Dr. Friczner Gabriella